KUUROJEN LEHTI

Tidskrift för Döva

KESÄKUU
JUNI

N:o 6 - 1963

Käyttäkää

onnitteluadresseja

Kukkaset kuihtuvat! Adressi säilyy jatkuvasti rakkaana muistona ystävällänne. Kun haluatte onnitella ystäväänne hänen merkkipäivänään — kun hän täyttää vuosia, solmii avioliiton, pääsee ripille j.n.e. on paras ja kätevin tapa lähettää hänelle onnittelunne kauniilla adressilla.

Näitä adresseja saa ostaa asiamiehiltämme kuurojenyhdistyksissä. Maksu on 3 markkaa kuorineen.

Pohjaväri on aurinkoisen hiekan väri, reunat ja koristeet sekä teksti, joka tässä kuvassa näyttää mustalta, on kultaa. Suuruus 21×27,5 cm, 4 siv.

Adressin myynnistä kertyvät tulot kartuttavat Liittomme Omakotirahastoa.

Adresseja saa tilata Liittomme toimistosta. Asiamiehille 20 % palkkio.

SUOMEN KUUROJEN LIITTO R.Y.

Liisankatu 27 E 10 — HELSINKI — Postisiirtotili n:o 6825

KUUROJEN LEHTI

SUOMEN KUUROJEN LIITTO r.y:n ÄÄNENKANNATTAJA

KESÄKUU | 68 VUOSIKERTA | N:o 6 · 1963

Heinä-elok. numeroon tarkoitetut ilmoitukset kirjoitukset ja kuvat on lähetettävä toimitukselle ennen kesäkuun 7 päivää

Karl Oskar Malmin satavuotismuisto 8. 6. 1963

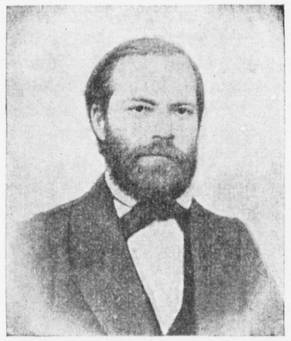

Kesäkuun 8 päivänä vietetään Turussa Kuurojenkoulumme isän, Karl Oskar Malm'in kuoleman satavuotismuistojuhlaa.

Koska nuoremmalle polvelle Karl Oskar Malm'in elämäntyö ja sen merkitys ovat jääneet melko vähän tunnetuiksi, on syytä lehdessämme lyhyesti kertoa siitä.

Karl Oskar Malm syntyi helmikuun 12 päivänä 1826 Eurassa sotakamreeri A. G. Malm'in perheeseen. Kun normaalin lapsen tavallisesti odotettiin alkavan puhumaan, huomattiinkin että poika oli kuuro, eikä syytä kuurouteen tiedetty. Poika kuitenkin kasvoi ja varttui normaalisti. Kuuroudestaan huolimatta hän oli viisas ja ymmärtäväinen lapsi, tajusi helposti asiat ja oppi kirjoittamaan kirjaimia ja numeroita. Hänellä oli taipumusta puusepän töihin, oli reipas ja toimelias. Siis kaikinpuolin normaali ja hyvin kehittynyt poikanen. Kuulo ja puhekyky vain puuttuivat, eikä lääkärit voineet sille mitään.

Suomessa ei silloin ollut mitään kuurojen opetusta. Kouluikään tultua hänet lähetettiin lähimpään kuurojenkouluun Tukholman Manillaan. Seitsenvuotiaana hän aloitti koulunkäyntinsä syksyllä 1834 ensin yksityisoppilaana, päästen sitten alusta vuotta 1840 koulun varsinaiseksi oppilaaksi. Kouluaikana hän oli esimerkiksi kelpaava oppilas. Niistä aineista, mitä hän harrasti erityisesti, mainittakoon Ruotsin historia, maantiede, luonnonoppi, eläintiede, tähtitiede, yleinen historia, laskento ja mittausoppi. Puusepän töissä hän myös oli erinomainen. Vapaista harrastuksista mainittakoon uinti, missä hän sai uimamaisterin arvon 1845.

Manillan koulusta Karl Oskar Malm sai päästötodistuksen syksyllä 1845 19-vuotiaana, käytyään koulua 11 vuotta. Me saamme olla kiitolliset hänen vanhemmilleen niistä taloudellisista uhrauksista, mitä he tekivät saadakseen kuuron poikansa koulutetuksi, ettei hän jäänyt jälkeen muista ihmisistä.

Palattuaan Suomeen toimi Malm ensin kotiopettajana Porvoossa, missä hänen isänsä oli kunnallisraatimiehenä. Saatuaan enemmän kokemusta tällä alalla, hän päätti perustaa yksityisen kuurojenkoulun, joka avattiin 1 päivänä lokakuuta 1846 isänsä talossa Kankurinkujan varrella. Aluksi hänellä oli vain kaksi oppilasta, joista nuorempi, David Fredrik Hirn, joutui myöhemmin kuurojen opettajaksi ja ensimmäisen kuurojenyhdistyksen perustajaksi maahamme, Turkuun. Oppilasmäärä Malm'in koulussa lisääntyi. Heille opetettiin lukemista, kirjoitusta, laskentoa, uskontoa ja maantietoa, ollen kouluaika 6—9 vuotta. Opetus tapahtui viittomakielellä. Malm'in isä vastasi koulun kuluista. Vasta vuonna 1856 sai Malm koululleen pienen valtionavustuksen. Yksityisiltä hankittiin koululle lisää varoja.

Koulun toimittua näin yksityisen uhrautuvaisuuden turvin 13 vuotta, perustettiin uusi valtion kuurojenkoulu Turkuun ja Malm määrättiin sinne 1859 ensimmäiseksi opettajaksi. Myöskin Porvoon koulun valtio otti ylläpitääkseen vuodesta 1863 lähtien. Sittemmin perustettiin useita muitakin kuurojenkouluja eri puolille maatamme.

Karl Oskar Malm'in laajakatseisuutta osoittaa sekin, että hän oli sanomalehdistössä julkaissut

JUHANNUKSEN TUNNELMISSA

Me pohjoismaalaiset olemme siitä onnellisia, että vuoden rytmi painuu lapsuudesta saakka syvälle koko olemukseemme: me tiedämme, mitä on kevät, kesä, syksy ja talvi, toisin kuin sen tietävät lämpimien maiden asukkaat. Niinpä ovat valkoinen juhannus ja pimeä, kynttiläin valaisema ja kirkastama joulu, vuoden kaksi käännekohtaa, tajunnassamme todella suuria juhlia, jotka tuhansin tunnelmin ja muistoin liittyvät kotoiseen ympäristöömme ja jotka suurin kaipauksin osaisimme viettää muualla kuin juuri kotona, omassa pohjoisessa maassamme.

Vuoden pääkohtia

Näitä ikivanhoja juhlia, vuoden päätekohtia, pitää kristillisenä aikana hallussaan kaksi poikalasta, joita vanhat mestarit mielellään kuvailevat tauluissaan; ruskeakiharainen Johannes, Sakariaan ja Elisabethin poika, ja puolisen vuotta nuorempi kultahapsinen Jeesus. Onko tämä vain kalenterin sanelema oikku, sattuma, vai onko jokin mystillinen, meiltä unohtunut yhteys olemassa kosmillisen tapahtuman, vuoden kirkkaimman, mutta pimeyttä kohti kääntyvän ja vuoden pimeimmän, mutta valoon kurkottavan ajankohdan ja näiden poikalasten sanoman välillä?

Kesän huipputapaus

Valitettavasti sitä emme tiedä. Mutta sen tiedämme, että olimme millä kohdalla tahansa ikäämme ja kehitystämme, juhannuksen ja joulun tosiasian eteen joudumme vuodesta vuoteen. Ja nytkin päivien yhä kirkastuessa ja juhannuksen lähestyessä, on Suomen kodeissa pieniä ihmistaimia, jotka unisin ja ihmettelevin silmin, äidin tai isän käsivarrelta, ehkä vain ikkunaan nostettuina saavat ensimmäisen kerran elämässään katsella juhannuskokkoa. On lapsia, joille juhannus on kesän huipputapaus ja jotka tietäen tai tietämättään keräävät lähtemättömien muistojen varastoa suomalaiseen sieluunsa, on nuoria, joiden elämä on täynnä odotusta ja unelmia, on rippikoululapsia, joiden nuoruusjuhlaan tulee liittymään juhannuskoivujen tuoksua. On myöskin juhannusmorsiamia ja nuoria miehiä, joille keskikesän juhannusaika tulee merkitsemään elämän suurta käännekohtaa, on kypsyneempää väkeä, jotka eivät enää vaadi itselleen mitään erikoista juhannukselta, mutta jotka sitä hartaammin osaavat iloita ja nauttia luonnon suuresta juhlapäivästä.

Ja kaikki Suomen kodit valmistuvat viettämään juhannusta omalla tavallaan, juhannusruusut valmistuvat kukkimaan, ruis heilimöimään, aurinko suorittamaan pisimmän kierroksensa taivaanlaellamme.

Juhannukseen liittyvät tavat

Suomalaiseen juhannukseen kuuluvat nykyään juhannuskoivut tai muut tavalliset lehvät, kokon poltaminen, saunan lämmittäminen tai ainakin saunassa peseminen sekä taiat ja enteet, joita ainakin muistellaan tai leikillä kokeillaan sellaisissakin paikoissa, missä niitä ei enää varsinaisesti harjoiteta.

Juhannuksena on erikoisesti aatto juhlista jaloin; juhannuspäivä on tavallinen kirkollinen juhlapäivä.

Maaseudulla käytettiin juhannusaattopäivä ennen vanhaan — ja vieläkin — pihojen ja huoneitten juhlasiivoukseen, pesuun ja juhlaherkkujen valmistukseen. Pihamaat, kuistit ja huoneet koristettiin sitten koivuilla taikka pihlajan oksilla.

Itä-Suomessa ovat paimenet koristaneet lehmätkin seppeleillä ja kukilla ja sitä paitsi on vanhin lehmä saanut erikoisen tuohiseppeleen ja härkä hierimen päähänsä. Näitä koristuksia on säilytetty seuraavaan vuoteen ja siten aivan kuin siirretty kesän kasvuvoima yli talven seuraavaan suveen.

Kokkotulien merkitys

Kokkovalkean merkitystä ovat tutkijat selittäneet eri tavoilla. Sen tarkoituksena on puhdistaa ilma ja karkoittaa pahat henget; sen tarkoituksena on auttaa aurinkoa, so. edistää lämmintä, hyvää säätä, joka meidän pohjoisella maanäärellämme on erikoisen tarpeellinen, ja siten vaikuttaa hyvään vuodentuloon, jne.

Kokkotulen vanhuutta osoittaa se, että sitä on ollut tapana sytyttää alkukantaisella kitkatulella; sen juhlallista ja merkitsevää luonnetta taas se, että sytyttäjänä on ollut jotenkin erikoinen henkilö, esimerkiksi kylän vanhin tai muuten arvokkain henkilö.

Lemmenaiheinen juhannus

Yleensä juhannukseen ja sen viettoon liittyvissä leikeissä ja menoissa on lemmenaiheinen sävy. Se liittyy sekä keskikesän juhlan runolliseen tunnelmaan että tämän juhlan takana oleviin vaistoihin ja uskomuksiin, joissa luonnon huippuunsa kohonnut elinvoima yhdistetään myöskin ihmisten elinvoimaan. Tuskin mikään yö on kansantietoisuudessa niin ihmeellinen, puoleensä vetävä ja voimarikas kuin nimenomaan juhannusyö.

Suomen lipun päivä

Ikivanhan Pohjolan valonjuhlan, juhannuksen, on itsenäinen Suomi valinnut myöskin erityiseksi Suomen lipun päiväksi, jolloin uljaat siniristiliput hulmahtelevat koko valtakunnan alueella, mutta myöskin kaikilla maailman merillä, missä ikinä suomalainen alus kyntää sinisiä ulapoita. Silloin on myös ulkomailla asuvien kansalaistemmekin syytä siniristilipun välityksellä siirtää ajatuksensa kotimaan rannoille, sillä lipunpäivän pitäisi olla kaikkia suomalaisia yhdistävä päivä.

Juhannukseen keskittyy Pohjolan asukkaan riemu epämukavan kylmyyden ja pimeyden voittamisesta, ihanasta valosta, kesän lämmöstä, kasvullisuuden hehkeydestä. Tällainen tunne on yleisinhimillistä. Siksi on keskikesän suurta juhlaa vietetty ammoisista ajoista; ja siksi se myöskin säilyttää elinvoimansa yhä nykyäänkin, jolloin juhannukseen liittyvät, vakavissa tarkoituksissa suoritetut menot ovat muuttuneet vain huveiksi ja tunnelma-aiheiksi. Ja siksi ovat nekin, jotka ovat tehneet juhannuksesta Suomen lipun juhlapäivän, hyvällä vaistolla yhdistäneet isänmaan asian juhlapäivään, jolloin suomalaiset vanhastaan ovat kurkottaneet mielensä kohden oikeata iloa ja elinvoimaa, ihmisten ja luomakunnan onnea.

Tauno Ryhänen

Juhannusyön valvojaiset

---

ehdotuksen Suomen kuurojen opistoksi, mikä sisälsi sekä tietopuolisen- että ammatillisen koulutuksen, sielunhoidon ym. tarpeellisen. Valitettavasti on kulunut vuosikymmeniä, ennenkuin osakaan tästä on toteutunut.

Karl Oskar Malm kuoli nuorena keuhkotautiin 8 päivänä kesäkuuta 1863 ainoastaan 36 vuoden ikäisenä. Hän omisti koko elämänsä kohtalotovereilleen, kuuroille, joiden keskuuteen hän kylvi valistusta ja koetti parantaa heidän asemaansa kaikin tavoin. Hänen työstään on myöhemmin versonut kuurojen vilkas yhdistystoiminta, joka on mahdollinen vain koulun käyneitten kuurojen kesken. Yhdistykset liittonsa välityksellä tekevät alotteita parantaakseen jatkuvasti kuurojen koulu-, ammatti- ym. opetusta ja heidän yhteiskunnallista asemaansa. Siksi Malm'in muisto on meille rakas ja käymme hartain ja kunnioittavin mielin laskemassa seppeleen sekä hänen haudalleen Turussa että muistopatsaalleen Porvoossa.

ARKI JA JUHLA

Virkistävää vaihtelua tuo jokapäiväiseen elämään arjen ja juhlan vaihtelu. Jokainen meistä väsyisi nopeasti elämän kulkuun, jos siinä olisi vain työtä, työtä .loppumattomasti Mutta vaikeaa olisi myös tottua elämään juhlahumussa päivästä toiseen. Juhlan ja arjen, levon ja työn virkistävän ja voimia-antavan vaihtelun on Taivaallinen Isämme meille antanut. Hänen tahtonsa mukaan meidän myös tulisi näitä hyväksemme käyttää. Uskon Teidän hyvät kuurot ystävät kunnioittavan ja pyhinä pitävän 3. käskyn. Minä en nyt siitä sen enempää kirjoita. Sanon vain, että Jumalan suuri siunaus tulee niiden ihmisten osaksi, jotka antavat ruumiinsa levätä ja sieluansa Jumalan sanalla hoitavat sunnuntaina. Minä tahtoisin vähän kirjoittaa eräästä tähän liittyvästä asiasta. Koska arkipäivä ja juhlapäivä ovat erilaisia, niin moni ihminen väärin ajattelee voivansa elää myös erilailla noina päivinä. Arkipäivinä työtä ahkerasti ja kaunista elämää kodissa, mutta juhlapäivinä juopottelua ja synnillistä elämää kylässä ja kodissa. Tämä on väärin. Jumalan sana ei anna lupaa ihmiselle synnin tekoon vaikka olisi kuinka suuri juhlapäivä, tai väsyttävä työpäivä. Muutamat erehtyvät tällaiseen väärään uskoon: kun sunnuntaina ja juhlapäivinä hyvin elää, menee kirkkoon ja Jumalan sanaa lukee — niin silloin on kaikki hyvin. Arkipäivinä saakin elää niin jumalattomasti kuin tahtoo. Kotona saa olla tyly ja paha vaimolleen ja lapsilleen, kunhan vain vieraiden ihmisten nähden juhlissa on hurskaan näköinen ja tapainen. Tämä on hirveän väärä tie, joka vie turmioon ja vahinkoon jo tämän elämän aikana. Ei ole eri käskyjä arkipäivälle ja eri käskyjä sunnuntaipäivälle. Joka päivä me olemme kaikkinäkevän Jumalan kasvojen edessä. Jokainen päivä ja jokainen hetki on kallis ja korvaamaton — Jumalan lahja. Meidän on tehtävä tili ajasta — armon ajasta, joka lyhenee nopeasti. Rukoilkaamme rehellistä mieltä itseämme kohtaan, se on yhtä tärkeää kuin rehellisyys toisiamme kohtaan.

V. V—nen.

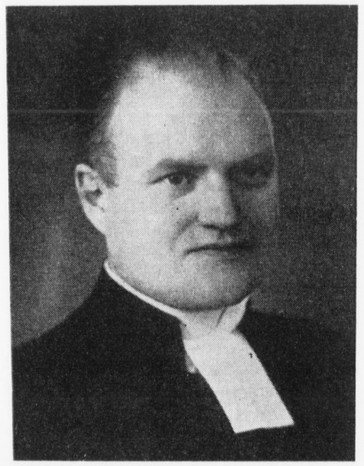

Rovasti URHO PALJAKKA 60 vuotias 14. 6. 1963

Kesäkuun 14 p:nä täyttää kuurojen hyvä ystävä rovasti Urho Aksel Ilmari Paljakka 60 vuotta. Hän on syntynyt Helsingissä, tuli ylioppilaaksi 1922, suoritti teologisen päästötutkinnon 1926 ja vihittiin papiksi samana vuonna Tampereella.

Rovasti Paljakka toimi kuurojen matkapappina 1. 10. 1935 alkaen ensin virkaatekevänä ja sitten vakinaisena toukokuun loppuun 1939, jolloin hän terveydellisten syiden takia erosi ja siirtyi Töölön seurakunnan kappalaiseksi ja sittemmin kirkkoherraksi.

Mainittakoon, että hän on suorittanut asianmukaiset opettajanäytteet ja teoreettisen tutkinnon kuurojenkoulujen opettajanvirkoja varten.

Suomen Kuurojen Liiton keskushallituksen jäsenenä rovasti Paljakka oli vv. 1936—1939, ollen koko ajan liiton varapuheenjohtajana. Hän toimi myös vuodesta 1936 alkaen Helsingin Kuurojen Yhdistyksen johtokunnan jäsenenä ja varapuheenjohtajana.

Vaikkakin rovasti Paljakka joutui eroamaan kuurojenpapin virasta ja siirtymään kuulevien seurakuntatyön palvelukseen, ei hän koskaan ole unohtanut kuuroja ystäviään. Hän on jatkuvasti ollut mukana työssä kuurojen hyväksi, pitäen myöskin jumalanpalveluksia ja hartaushetkiä Helsingin kuurojen kirkossa ja -yhdistyksessä. Hän on suorittanut papillisia toimituksia lasten kastamisesta, avioliittoon vihkimisestä vainajain hautaamiseen asti kuurojen piirissä, koskaan kieltäytymättä ja puhuen yhtä kauniisti ja sydämeenkäyvästi sekä köyhille että rikkaille. Hän on ollut ja jatkuvasti on monen kuuron perheen ystävä, neuvonantaja ja lohduttaja ja kuurot ovat kiintyneet häneen hänen sydämellisen, valoisan olemuksensa tähden.

Toivotamme rovasti Paljakalle tänä hänen merkkipäivänään mitä runsainta onnea ja Jumalan siunausta.

R. P:nen

†

Rouva **ANNI JOKELAINEN**

syntynyt 15 p:nä joulukuuta 1892 Nilsiässä, kuoli huhtikuun 12 p:nä 1963. Hänen ruumiinsiunauksensa tapahtui Helsingin krematoriossa 25. 4. runsaan sukulais- ja ystäväjoukon ollessa suorittamassa viimeistä kunnioitustaan joukostamme poistuneelle.

Rouva Jokelaisen elämänura kuurojen parissa on ollut pitkä ja työntäyteinen. Jo nuoruudestaan asti hän toimi Kuopion kuurojenkoulun tyttöjen hyvänä hoitajana, meni naimisiin kuuron miehen, Antti Jokelaisen, kanssa ja työskenteli Oy Surdus Ab:n kirjapainossa sitojana ja osaston johtajana.

Silloin, kun Helsingissä ei ollut kuurojen diakonissaa, joutui rouva Jokelainen usein uhraamaan omaa aikaansa toimien tulkkina oikeudessa ja lääkärillä. Myöhemmin hänet kiinnitettiin kuurojen vakinaiseksi auttajaksi Suomen Kuurojen Liiton ja Helsingin seurakuntien palvelukseen, kunnes hän joitakin vuosia sitten ikänsä ja terveytensä vuoksi luopui tehtävästä. Viimeiset vuotensa hän vietti tyttärensä perheessä Lahdessa.

Helsingin ja maaseudun kuurot ystävät muistelevat kaipauksella ja kiitollisin mielin joukostaan poistunutta epäitsekästä auttajaansa.

JÄÄHYVÄISET UURNAKAPPELISSA

Moniväristen kukkien muodostaman, lämpimien lepattavien kynttilänliekkien, omaisten ja ystävien äärellä uurnakappelin katafalkilla seisoi hetken valkea arkku, jossa rouva Anni Jokelaisen maallinen ruumis oli haihtuakseen sitten tomuksi. Hän, Anni Jokelainen, kuurojen rakastama ja tuntema ystävä lipui katafalkin takaisesta ovesta siihen tuntemattomaan, johon meidän jokaisen elämä päättyy.

Siinä meni kuurojen joukosta yksi kuuleva ystävä, jolta paljon saimme, joka nuorena neitona oli kutsumuksensa saanut Kuopion Kuurojen koulun tyttöjen asuntolan hoitajana ja sanan parhaassa merkityksessä oli löytänyt tien miesvainajansa rinnalla. Hänestä tuli kuurojen tulkitsija, sillä tarvittiinhan häntä jokaisessa asiassa, mikä kuuroja koski.

Ruumiinsiunauksen toimitti rovasti Lauri Paunu luonnehtien kaunein sanoin vainajan elämäntyötä kuurojen hyväksi.

Merikannon "Oi muistatko vielä sen virren" jälkeen alkoi seppelten lasku. Omaisten ja ystävien ohella laskivat niitä Kirjapaino Oy Surdus Ab, Helsingin Kuurojen yhdistys, Kuurojen naisten kerho, lisäksi monet kuurot yksityisinä.

Händelin Largon jälkeen alkoi arkku liukua hiljalleen katafalkin suuresta ovesta uurnakappelin suojiin, jonka jälkeen sen ovet sulkeutuivat. Kaunis vaikuttava tilaisuus päättyi, jonka jälkeen kokoonnuttiin vainajan muistoa viettämään Helsingin Kuurojen yhdistykselle, jossa suuri osa adresseista muistokirjoituksineen luettiin.

Ella Mattila

ANNI JOKELAINEN

In Memoriam

Taas on jälleen kuolon viikatemies vieraillut meidän kuurojen keskuudessa vieden hyvän ystävämme ja auttajamme Anna Jokelaisen pois ajan rajan tuolle puolelle, sinne mihin ei yllä maan myrskyt ja missä vaihtuu risti kruunuun ja kyyneleet iäiseen kiitosvirteen. Me jätämme tänne vain muiston eletystä elämästä. Ja sitä emme tiedä kenen vuoro on milloinkin täältä pois lähteä. Elämä maan päällä ei ole koskaan ainaista, vaan ajallista, kuin kukkanen puhkeaa kevään tullen ja taas syksyllä lakastuu, niin on ihmisenkin laita, hän aikansa kukoistaa ja taas lakastuu.

Muistelen ja siunaan sinua hyvä Anna ystävämme sinne taivaan kuniaan, jonne toivon mukaan olet päässyt. Ei elämä pääty täällä hautaan, vaan me alamme uutta kirkkaudessa Isän kodissa. Siellä häipyvät kaikki maiset varjot ja siellä on autuas ikikevät ja siellä kuulevat meidän kuurojen korvat.

Muistan elävästi ne Anna Jokelaisen vanhuuden vuodet, mitkä hän vietti Lahdessa tyttärensä luona. Aina hän oli meidän kuurojen keskuudessa, niin usein kuin voimat sallivat hänen liikkua. Vielä viime hetketkin, sairaudestaan huolimatta, hän vaivaloisesti jaksoi liikkua keskuudessamme ja me lahtelaiset kuurot kiinnyimme suuresti Anna-tätiin. Hän oli aina meille keskeisin henkilö, siksi emme olisi hennoneet häntä vielä pois laskea, mutta emmehän sille mitään mahtaneet, kun se oli Herran tahto.

Jääös hyvä Anna ystävämme Herran haltuun. Kiitollisuudella ja kaipauksella muistelemme Sinun hyvää olemustasi.

Lempi

ÅVIKIN KESÄJUHLA

Sunnuntaina elokuun 4 päivänä vietetään Åvikissa kesäjuhlaa. Viime helmikuussa vietettyyn uuden miesten rakennuksen vihkimisjuhlaan voitiin kutsua vain viralliset edustajat, kun tilat olivat rajoitetut. Mutta kesäisessä luonnossa on tilaa kylliksi. Juhlaan toivotaan saapuvan Åvikin kodin asukkaiden omaisia ja ystäviä sekä kuuroja läheltä ja kaukaa. Ohjelma alkaa klo 12 kenttäjumalanpalveluksella ja jatkuu yhteisen aterian jälkeen ulkoilmajuhlana. Tällöin mm. selostetaan uutta kotia ja nähdään dipl.ins. Runo Savisaaren esitelmä vastaavasta Norjan kuurojenkodista. Mahdollisesti juhlassa vierailee myös joku ulkomaalainen kuurojen pappi silloin Helsingissä pidettävästä Luterilaisen Maailmanliiton suurkokouksesta.

Varmuuden vuoksi mainittakoon, että Åvik sijaitsee Hyvinkään maalaiskunnassa Hyvinkään kaupungista Helsinkiin johtavan vanhan maantien varressa n. 5 km:n päässä kaupungista vastapäätä Pienviljelijäneuvojaopistoa.

Jotta Åvikissa osattaisiin varautua hankkimaan ruokaa, pyydetään, että retkikunnat ainakin viikkoa aikaisemmin ilmoittaisivat tulostaan johtajatar Margit Kvistille, os. Åvik, Mutila, mainiten montako henkeä retkikunnassa on.

Kaikki sydämellisesti tervetulleita!

Pohjoismaisen yhteistyöelimen (SO:n) kokous Kööpenhaminassa

Pohjoismaiden kuurojen liitot ovat olleet kosketuksessa toisiinsa jo vuosikymmenien ajan, mutta vasta viime sotien jälkeen perustettiin erityinen elin, Samarbets Organisation, kiinteämmän kosketuksen aikaansaamiseksi. Elin on kokoontunut vuorotellen eri Pohjoismaissa keskimäärin kerran vuodessa. Aluksi oli keskusteluissa etualalla yhteispohjoismainen viittomakielen sanakirja, mutta myöhemmin ovat muutkin tärkeät asiat saaneet sijansa kokouksissa.

Kuluvana keväänä pidettiin kokous huhtikuun 6 ja 7 päivänä Kööpenhaminassa. Suomen edustajina kokouksessa olivat liiton hallituksen valitsemina toiminnanjohtaja Rurik Pitkänen ja allekirjoittanut. Muina osanottajina olivat Norjasta liiton puheenjohtaja Eilif Ohna ja sihteeri Albert Breiteig, Ruotsista puheenjohtaja Lars Kruth ja sihteeri Hugo Edenås sekä Tanskasta puheenjohtaja Ole Munk Plum ja sihteeri K. B. Fjordböge sekä yhteistyöelimen sihteeri kuurojen konsulentti A. Harboe.

Kokoukset pidettiin ensimmäisenä päivänä kuurojen kodissa (Hjemmet för döve), jonka yhteydessä on myöskin kuurojen omistama pesula, ja toisena päivänä Kööpenhaminan kuurojen yhdistyksen talossa.

Ennen varsinaisen kokouksen alkamista esiteltiin kokouksen osanottajille kuurojen koti, Hjemmet för döve. Johtaja Karvig Rasmussen, joka on entinen kuurojen opettaja ja kuurojen konsulentti, esitteli aluksi yleisesti kuurojen huoltoa Tanskassa. Hjemmet för döve, joka osittain vastaa meidän Åvikiämme, perustettiin jo niin aikaisin kuin vuonna 1869. Kodin hallinnon muodostaa 9 henkeä, jotka edustavat kuurojen pappeja, kuurojen konsulentteja, kuurojen kouluja, kuurojen liittoa ja kuurojen lasten vanhempia. Hallinnollisena johtajana on tuomari O. Malte Caspersen ja kodin johtajana Karvig Rasmussen.

Kodilla on tavallaan kaksi osastoa, joista toinen, jossa yhteistyöelimen kokoukset pidettiin, sijaitsee aivan kaupungin keskustassa ja toinen, lokakuussa 1961 toimintansa alkanut, Hellerup nimisessä esikaupungissa. Edellisessä on tilaa 52 ja jälkimmäisessä 12 kuurolle. Suoritimme kiertokäynnin edellisessä, jolloin voitiin mm. todeta, että koti oli melko laaja, sillä huoneita on useissa kerroksissa. Huollettavien huoneet olivat avarat ja siistit sekä mukavuuksilla varustetut, mutta kokonaisuutena kodissa oli kuitenkin rakennuksen iästä johtuen vanhanaikaisuuden leima.

Saimme myös tutustua samassa rakennuksessa olevaan pesulaan, jossa useat kodin huollettavista työskentelevät. Pesula sijaitsee vanhanaikaisessa rakennuksessa, mutta on teknillisessä kehityksessä koettanut seurata aikaansa. Niinpä pesulassa oli omat osastonsa vastaanottoa, pesemistä, silitystä ja pakkausta varten. Kaikissa oli koneellistaminen viety melko pitkälle. Kaikkiaan oli pesulassa työntekijöitä yhteensä 49, joista suurin osa naisia. Näistä 15 asuu samassa talossa olevassa kuurojen kodissa, 6 Hellerupissa sijaitsevassa kuurojen kodissa ja 12 kuuroa omissa kodeissaan kaupungilla. Lisäksi kuuluu pesulan henkilökuntaan 13 kuulevaa henkilöä, joista 7 on naista ja 6 miestä. Kuurojen kodissa asuvilla oli yleensä suoritettavanaan helppoa ja yksinkertaista työtä. Toisen osaston tässä työkotitoiminnassa muodosti kutomo, jota johti huonokuuloinen käsityönopettaja. Tällä osastolla, joka vasta on laajenemassa, oli työssä kuurojen kodissa asuvia huollettavia aina kuurosokeita myöten. Johtaja Casperssen ilmoitti, että työtä on pesulalle riittävästi. Kuntouttamistoiminnasta ja työterapiasta huollettaviin nähden voidaan vielä todeta, että vuonna 1962 oli 66 huollettavasta 23 työssä kuurojen pesulassa, 6 kuurojen kutomossa, 5 taloustöissä, 6 ulkotöissä, kun taas 26 ei ollut korkeasta iästään tai muista seikoista johtuen missään varsinaisessa työssä.

Johtaja Rasmussen kuvasi vielä muutamin sanoin kuurojen yleistä huoltoa Tanskassa. On todettu, että vuosittain kuurojen koulusta pääsee pois noin 50 oppilasta. Näistä noin 20 hankkii oppisopimusmenetelmän mukaisesti jonkun ammatin ja sijoittuu sitä tietä työmarkkinoille, 20 taas hakeutuu teollisuuden palvelukseen, 5 hakeutuu konttoritöihin erilaisiin tehtäviin kun taas 5 ei menesty yleisillä työmarkkinoilla. Nämä 5 ottaa Hjemmet för döve hoitoonsa. Laitoksella onkin laajat uudistussuunnitelmat. Nykyinen naisten vanhainkoti kaupungin keskustassa ei ole ajanmukainen, vaan sijaan rakennetaan koteja esikaupunkeihin. Eräs pienempi koti 12 kuurolle on jo valmistunut vuonna 1961, koti 12 kuurosokealle on alkanut toimintansa vuonna 1962 ja suunnitelmien mukaan valmistuu vuonna 1964 vanhainkoti kuuroille. Lisäksi valmistuu vuonna 1966 uusi kuurojen koti, jonka yhteydessä on myöskin pesula ja työpaja, Kööpenhaminan ulkopuolella.

Keskustelun aikana kävi ilmi, että

Mankelikoneen äärestä Kuurojen pesulassa

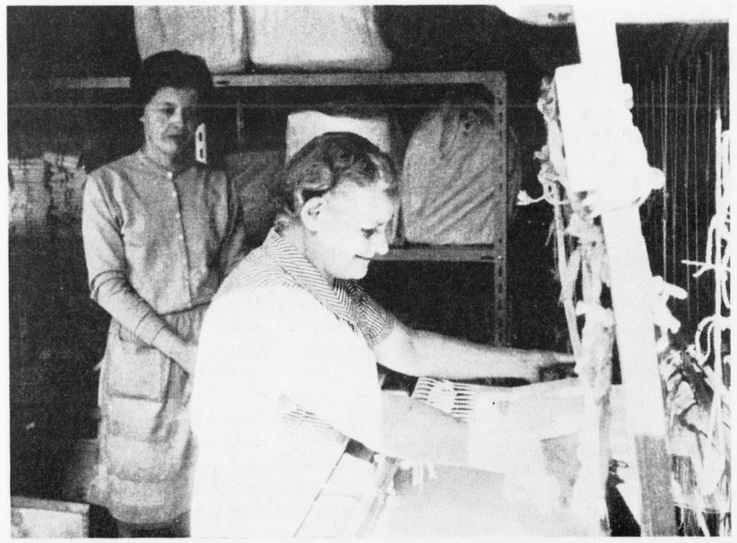

Kööpenhaminan kuurojenkodin sokea kangaspuiden ääressä

Ruotsissa on kuuroja varten vanhainkoteja yhteensä 5, joissa asuu noin 200 kuuroa. Norjassa vastaavia vanhainkoteja on 3, joissa on yhteensä noin 130 kuuroa. Lisäksi on suunnitteilla Bergeniin vanhainkoti 30 kuurolle, joka kuitenkin valmistuu vasta vuonna 1964 tai 1965. Tässä yhteydessä voidaan siis todeta, että meidän Åvikimme on verrattuna muihin Pohjoismaihin runsaasti alimitoitettu.

Keskustelukysymykset

1. Eri maiden selostukset tulkkikysymyksen järjestämisestä edellisen Turussa pidetyn kokouksen jälkeen. Tanskan puolesta kerrottiin, että oikeusministeriö siellä oli ilmoittanut, että se ei katso voivansa olla kuurojen tulkkia hyväksyvänä viranomaisena, jonka vuoksi se oli antanut tämän tehtävän kuurojen liitolle. Tanskassa on tarkoitus asettaa 2 kuurojen tulkkeja hyväksyvää toimikuntaa, toinen Jyllantiin ja toinen Kööpenhaminaan.

Norjan puolesta esitettiin, että siellä ei vielä olla kovin pitkällä kysymyksen järjestämisessä ja Suomen puolesta, että parhaillaan on tekeillä luettelo pätevistä tulkeista.

Keskusteltiin myöskin vilkkaasti tulkeille asetettavista vaatimuksista. Yleisesti katsottiin, että oikeustulkkien tulisi sen lisäksi, että he taitavat täydellisesti viittomakielen, myös sisältäpäin tuntea kuurojen elämää ja heidän probleemojaan. Myöskin todettiin, että vaikka tulkki oikeudessa joutuukin ehkä toisin sanoin ja käsittein selostamaan asiaa kuurolle, tulisi hänen kuitenkin kaikissa tapauksissa olla puolueeton.

2. Selostus kuurojen maailmanliiton hallituksen kokouksesta Lontoossa.

Plum, joka oli osallistunut mainittuun kokoukseen, kertoi, että kokouksessa oli useiden tuntien ajan keskusteltu Tukholmassa pidettävän maailmankongressin osanottomaksusta, sillä ruotsalaisten ehdottamaa 20 $ pidettiin aivan liian suurena. Keskustelun jälkeen ehdotettiin osanottomaksuksi 8 $. Myöskin oli kokouksessa keskusteltu pitkästi kuurojen maailmanliiton organisaation tarkoituksenmukaisuudesta ja tehokkuudesta, jolloin esitettiin erilaisia mielipiteitä. Pääsihteeri tohtori Magarotto korosti kuitenkin niitä suuria aikaansaannoksia, mitä kuurojen maailmanliiton toimesta on tapahtunut mainiten erityisesti Kuurojen päivän.

3. Neljännen kuurojen maailmankongressin järjestely.

Ruotsin kuurojen liiton puheenjohtaja Lars Kruth selosti, että kun Ruotsi 2 vuotta sitten sai tehtävän järjestää maailmankongressin, sillä oli korkeat käsitykset pääsihteerin organisatoorisista kyvyistä. 2 vuoden aikana on kuitenkin todettu, että kongressin järjestäminen on erittäin vaikeata, koska yhteistyö pääsihteerin kanssa on ollut erittäin hankalaa erityisesti sen vuoksi, että tiedusteluihin ei ole saatu ajoissa vastauksia ja että aikaisemmin sovittuja asioita on myöhemmin muutettu pääsihteerin taholta. Lopullisen ohjelman painaminen ei vielä ole ollut mahdollista, koska eri toimikunnat eivät vielä ole lähettäneet kongressissa pidettäviä esitelmiä järjestäjille. Ruotsin valtio on myöntänyt kongressin järjestämiseksi 125 000 kruunua eli noin 80 000 mk.

4. Kuurojen maailmanliiton nykyinen organisaatio.

Kuurojen maailmanliiton organisaatiota on arvosteltu sen vuoksi, että sen ns. tieteelliset toimikunnat, jotka ovat lääketieteellinen, pedagoginen ja psykologinen toimikunta, eivät ole tarkoitustaan vastaavia, koska alan ammattimiehet eivät anna arvoa

SO:n kokous Kööpenhaminan kuurojen talossa. Vasemmalla toim.joht. R. Pitkänen, Tanskan Kuurojenliiton sihteeri K. Fjordbøge, Norjan Kuurojenliiton sihteeri A. Breiteig ja puheenjohtaja E. Ohna sekä SO:n sihteeri, kuurojenkonsulentti Annelise Harboe

Neljäs Kuurojen Maailmankongressi Tukholmassa 1963

ILMOITTAUTUMISKAAVAKE

TÄYTETTYNÄ PALAUTETTAVA ENNEN KESÄKUUN 10 PÄIVÄÄ 1963 OS.:

SUOMEN KUUROJEN LIITTO, Liisankatu 27 E 10, HELSINKI

PAKOLLINEN KONGRESSIMAKSU:

☐ Mk 33,00 kongressin osanottajalta ☐☐☐ Mk 10,00 perheenjäseneltä

HALUAN OSALLISTUA SEURAAVIIN KOMISSIOIHIN:

☐ LÄÄKÄRIT JA KUULONTUTKIJAT
☐ OPETTAJAT
☐ SOSIAALISET KYSYMYKSET
☐ VIITTOMAKIELEN YHTENÄISTÄMINEN
☐ SIELUTIETEILIJÄT
☐ AMMATILLINEN KUNTOUTTAMINEN
☐ KULTTUURIKYSYMYKSIÄ
☐ KEHITYSMAAT

HALUAN MYÖS OSALLISTUA:

Kongr. osanottajat	*Perh.jäsenet*	*Hinta hengeltä*	
☐	☐☐☐	Mk 10,00	Tervetulolounas 17. 8.
	☐☐☐	Mk 5,00	Naisten kiertoajelu 18. 8.
	☐☐☐	Mk 18,00	Naisten kiertoajelu 19. 8.
	☐☐☐	Mk 8,50	Naisten kiertoajelu 20. 8.
☐	☐☐☐	Mk 5,00	Yleinen kiertoajelu 20. 8.
☐	☐☐☐	Mk 20,00	Saltsjöbadenin retki 21. 8.
☐	☐☐☐	Mk 29,00	Juhlaillalliset 21. 8.
☐	☐☐☐		Taalaihin omilla autoilla 22. 8.
☐	☐☐☐		Jämtlantiin bussilla 22. 8.
☐	☐☐☐		Närkeen—Taalaihin bussilla 22. 8.

Hintatiedot matkoista 22. 8. lähetetään myöhemmin

☐ Lähettäkää tarkemmat tiedot ja ohjelmat

HOTELLITILAUSKAAVAKE

Täytettynä palautettava ennen kesäkuun 10 päivää 1963

Sukunimi: .....

Ristimänimi: .....

Osoite: .....

Postikonttori: .....

Perheen jäseniä seuraa mukana: 1. ..... 2. ..... 3. .....

Saavumme Tukholmaan ..../.... Lähdemme ..../....

Pyydämme ystävällisesti varaamaan:

Yksityinen huone:	Huone kahdelle:
à mk 12—15 ☐	à mk 19—23 ☐
à mk 16—19 ☐	à mk 26—29 ☐
à mk 25—28 ☐	à mk 38—44 ☐

Ryhmämajoitus à mk 10,00 hengeltä ☐

..../.... 1963

Allekirjoitus: .....

Olen maksanut mk ..... postisiirtotilille n:o 6825

Liitän mukaan mk ..... shekkinä/rahana ..../..... 1963

SUOMEN KUUROJEN LIITTO
Liisankatu 27 E 10 - Helsinki
Postisiirtot. 6825

Fjärde Världskongressen för Döva
Stockholm 1963

ANMÄLNINGSFORMULÄR

INSÄNDES SENAST DEN 10 JUNI 1963, IFYLLES OCH INSÄNDES TILL:
FINLANDS DÖVAS FÖRBUND, Elisabetsgatan 27 E 10, HELSINGFORS

OBLIGATORISKA KONGRESSAVGIFTER:

☐ Mk 33,00 för kongressdeltagare ☐☐☐ Mk 10,00 för familjemedlemmar

JAG AVSER ATT DELTAGA I FÖLJANDE KOMMISSIONER:

☐ MEDICIN OCH AUDOLOGI
☐ PEDAGOGIK
☐ SOCIALFRÅGOR
☐ TECKENSPRÅKETS ENHETLIGHET
☐ PSYKOLOGI
☐ YRKESMÄSSIG REHABILITERING
☐ KULTURFRÅGOR
☐ UTVECKLINGSLÄNDERNA

JAG AVSER OCKSÅ ATT DELTAGA I:

Kongressdeltagare	*Familjemedlemmar*	*Pris per person*	
☐	☐☐☐	Mk 10,00	Välkomstlunch 17. 8.
	☐☐☐	Mk 5,00	Damernas sightseeingtur 18. 8.
	☐☐☐	Mk 18,00	Damernas sightseeingtur 19. 8.
	☐☐☐	Mk 8,50	Damernas sightseeingtur 20. 8.
☐	☐☐☐	Mk 5,00	Allmän sightseeingtur 20. 8.
☐	☐☐☐	Mk 20,00	Saltsjöbadenturen 21. 8.
☐	☐☐☐	Mk 29,00	Bankett 21. 8.
☐	☐☐☐		Till Dalarna i egen bil 22. 8.
☐	☐☐☐		Jämtlandsturen med buss 22. 8.
☐	☐☐☐		Närke—Dalaturen m. buss 22. 8.

Prisuppgifter på resorna 22 aug. lämnas senare

☐ Sänd närmare upplysningar och program

HOTELLBESTÄLLNINGSFORMULÄR

Ifylles och insändes senast den 10 juni 1963

Namn: .....

Förnamn: .....

Adress: .....

Stad: .....

Medföljande familjemedlemmar: 1. .....
2. .....
3. .....

Ankomstdatum ..../.... 1963 Avr.-datum ..../....

Var vänlig reservera:

Enkelrum	Dubbelrum
à mk 12—15 ☐	à mk 19—23 ☐
à mk 16—19 ☐	à mk 26—29 ☐
à mk 25—28 ☐	à mk 38—44 ☐

Gruppförläggning à mk 10,00 per person ☐

..../.... 1963

Namnteckning: .....

Jag har insatt mk ..... på postgirokonto 6825

Jag bifogar en check på ..../.... 1963

FINLANDS DÖVAS FÖRBUND
Elisabetsgatan 27 E 10
Postgiro 6825

TIDSKRIFT FÖR DÖVA

OFFICIELLT ORGAN FÖR FINLANDS DÖVAS FÖRBUND r.f.

JUNI | 67 ÅRGÅNGEN | Nr 6 - 1963

Fjärde världskongressen för döva i Stockholm

Tiden för världskongressen närmar sig nu och anmälningstiden (till Sveriges Dövas Riksförbund genom Finl. Dövas Förbund) utgår den 15 juni, men bör insändas senast den 10 juni. De tidigare uppgifterna om rabatter och priser har kunnat ändras sedan Världsförbundets styrelse haft sammanträde, vilket ägde rum i London den 20—23 mars. Genom att ingen kongressbok skall ingå i avgifterna har kongressavgiften kunnat nedsättas till 50 svkr (33 nmk) och avgiften för familjemedlemmar till 15 svkr (10 nmk). Dessa avgifter äro obligatoriska för deltagande i kongressen och dess arrangemang. Detta gäller även om man endast tänker närvara vissa dagar som t.ex. vid invigningen.

Anmälningsformulär kan, om inte redan erhållits, fås hos Finlands Dövas Förbunds kansli. Duplicerade meddelanden och anmälningsblanketter har redan i maj tillsänts föreningarna runt om i Finland. Detta förfaringssätt har man varit tvungen att ta till, då informationer om priser, anmälningstid och annat rörande kongressen influtit alltför sent för att kunna införas i majnumret.

Sightseeingturer

Följande turer i och omkring Stockholm kommer att ordnas de dagar kongressen pågår. Beställning göres på anmälningsformuläret. Det är endast giltig om avgiften bifogas.

Söndag 18/8 09.00—11.00: Sightseeingtur med båt under Stockholms broar och genom Stockholms hamn. En tur, som utmärkt förklarar uttrycket "Nordens Venedig".

Måndag 19/8 09.00—14.30: Sightseeing med buss från Folkets Hus genom Stockholms centrala delar till Gamla Stan, varvid slottet besökts. Efter en rundvandring i Gamla Stans gränder vidare med buss till Skansen, där verkstäder från 17- och 1800-talen, såsom t. ex. Tryckeriet, Bageriet och Glasbruket, kommer att besökas. Lunch på Solliden och därefter återresa till stadens centrum.

Tisdag 20/8 09.00—13.00: Sightseeing med buss från Folkets Hus genom Stockholms södra delar och någon av dess moderna förorter. Därefter besök på utställningen "Swedish Design" vid Konstfackskolan samt besök på Millesgården. Återresa till stadens centrum.

Tisdag 20/8 19.00—21.00: Sightseeing med buss genom Stockholm och därefter besök på det berömda Wasamuséet, där såväl Regalskeppet Wasa som själva muséet förevisas.

Onsdag 21/8 09.00—17.00: Heldagsutflykten startar med båt från "Strandvägskajen". Turen går genom Stockholms vackra skärgård till Saltsjöbaden, där lunch serveras på Restaurantholmen. Därefter fortsätter utflykten med buss till Gustavsberg, där den välkända porslinsfabriken kommer att förevisas. Efter visningen återfärd med buss till stadens centrum.

Sällskapsresor: Omfattar 6 dagar:

Torsdag 22/8:

1. Till Dalarna, för dem som har med sig egna bilar. Organisatör: Motormännens Riksförbund.
2. Busstur till Jämtland.
3. Busstur till Närke—Dalarna.

Roligt vara skomakare

Kan den som fullständigt saknar talets och hörselns gåva och som även annars är svårt invalidiserad vara nöjd med sin lott här i livet? Det kan tyckas vara omöjligt, men det finns dock sådana förnöjsamma människor — människor som inte knotar och klagar över ett obarmhärtigt öde, utan som stilla och försynt fogar sig i det. En sådan människa är 57-åriga skomakaren Runar Gripström i Gamlakarleby.

Runar Gripström är en av ett 15-tal dövstumma i staden. Han är född i Kronoby som ett friskt och normalt barn, men redan i tvåårsåldern drabbades han av en svår sjukdom i hals och bröst. Rösten och hörseln försvann, svåra operationer har han fått genomgå, och förutom att han blev och förblev dövstum har han också blivit förlamad i käken. Hen är 90-procentig invalid, men trots sin svåra handikapp sitter han förnöjd och knåpar på vid sin skomakarbänk dagarna i ända.

— Jag trivs med att sitta och påta så här, säger han. Det är roligt att vara skomakare, och arbete saknas minsann inte. Tvärtom vill det nästan bli för mycket av det goda ibland, trots att vi lever i ett tidevarv då nästan alla skodon görs i fabriker och skomakarens arbete har inskränkt sig till reparationer.

— Som barn gick jag i dövstumsskolan i Jakobstad, och där kom jag också i skomakarlära som 12-åring. År 1936 flyttade jag till Gamlakarleby och var i tjänst hos andra skomakare till för åtta år sedan då jag grundade egen verkstad.

I över 26 års tid har alltså hr Gripström på sitt sätt betjänat gamlakarlebyborna. Och det är naturligt-

vis massor av skor som han hunnit behandla under den tiden. Frågar man honom hur många han exempelvis har halvsulat, så skakar han energiskt på huvudet och slår ut med händerna:

— Omöjligt att säga, men börja räkna med tiotusentals, menar han.

NU MÄNNISKOVÄRDE

Hur har då Runar Gripström haft det och känt det under sitt drygt halvsekellånga liv som dövstum och invalid? Han förklarar själv:

— I stort sett hyggligt har jag haft det. Jag klagar inte, men jag måste ju nog medge att det är svårt att vara handikappad på det här sättet. Jag har dock för länge sedan fogat mig i mitt öde och är nöjd med min lott.

— Förresten har vi dövstumma också fått det allt bättre under årens lopp. Förr var det ofta ledsamt då vi liksom sattes på sidan oc och inte räknades som vanliga människor. Men numera är också vi erkända, vi har fått människovärde och är fullt jämnställda med andra.

Den upplysningsverksamhet som har bedrivits har alltså burit rik frukt. De dövstumma har för övrigt också egna föreningar och eget förbund som hjälper dem och för fram deras sak. Sålunda får de flesta dövstumma numera även statlig invalidpension. Endast några på landsbygden har ännu inte fått denna pension med motiveringen att de har så bra inkomster även utan den.

FRUN HJÄLPER TILL

Men för att återgå till Runar Gripströms yrke, så räcker som nämnt skoreparationsarbetet mer än väl till för hans dagliga verksamhet. Han har t.o.m. haft medhjälpare anställda ibland. Och god hjälp sedan 20 år tillbaka har han även av sin hustru Paimi — född i Helsingfors och dövstum även hon. Ursprungligen är hon bokbinderska, men hon har lämnat det yrket och hjälper nu mannen i verkstaden bl.a. med att ta emot och utlämna skor. Hon sköter alltså affärerna och han arbetet. Men hon är inte främmande vid skomakarbänken heller om det kniper.

— Förr sydde och tillverkade jag också många par skor per år, säger hr Gripström. Numera förekommer dock ingen tillverkning. Bara något par tofflor ibland om tiden det medger. Men det är sällan det.

Som hobby hade Runar Gripström förr schock, och han var en rätt duktig schackspelare som medverkade såväl i de dövstummas som det ordinarie stadslaget. För några år sedan lade han dock upp, och nu "sportar" han i stället med långa kvällspromenerar efter att på dagerna ha suttit inne i sin lilla verkstad. TV-tittande och besök hos andra dövstumma hör för övrigt till herrskapet Gripströms fritidsprogram.

T—s.

Rekreationsdagar för döva

hålles å Pörkenäs utanför Jakobstad. Tiden 11.—14. 7. 1963. Avfärd från Vasa busstation den 11 juli kl 17.30. Från Jakobstads busstation kl 20.

Mycken tid anslås för sammanvaro bad och lek.

Varje dag hålles andakter morgon och kväll, samt bibelstudium och övning i teckenspråket.

Söndag blir det gudstjänst med nattvardsgång och kl 14 avslutningsfest.

Att medverka har bl.a. följande lovat komma med.

Prosten Paunu med fru på söndag. Prosten Runar Backman på lördag och på dagarna pastor Sven Domars, lär. Greta Cederberg, Julia Kiviniemi, diakonissorna Anja Poikola och Asta Telisuo, Teuvo Taimisto, Erkki Tuliniemi m.fl.

Lägerledare pastor Eino Savisaari och Algot Strömsholm.

Tack vare en gåva från skådespelerna vid Wasa Teater kan vi bjuda döva, blinda och dess ledare från Österbotten på fri resa och fri vistelse på lägret. Avgift 4 mk om dagen.

Anmälan före den 3 juli till Algot Strömsholm Ab Haldin tel. 11 341, Vasa.

Idrottsnyheter

Vi inbjuda härmed alla till SKUL (Finlands Dövas Idrottsförbund) hörande föreningar till deltagande i SKUL:s FRI-IDROTTSMÄSTERSKAPSTÄVLINGAR, vilka vi med vederbörligt tillstånd arrangera i St Michel i dess idrottspark den 27—28 juli 1963.

Tävlingsprogram:

Lördag 27. 7. klo 14.00.

200 m, 800 m, 5000 m, kula, diskus, höjdhopp, längdhopp, damer 100 m, höjdhopp, juniorer 1000 m, kula, diskus, 4×100 m stafett.

Söndag kl 13.00.

100 m, 400 m, 1500 m, stav. 3-steg, spjut, svensk stafett, damer kula, längd, juniorer 100 m, längd, spjut, stav.

I juniorgrenarna användes juniorredskap enligt SVUL:s regler: spjut 700 gr, diskus 1,5 kg och kula 5,44 kg.

Anmälan om deltagande bör sändas före den 20 juli till adress: Mikkelin Kuurot Urheilijat ry, Mikkeli, Karikko. P. Pärnänen.

Reserverandet av logi kan göras i samband med anmälan eller helst tidigare och fås i någon av stadens hotell, resandehem eller vandrarhem. Föreningen svarar endast för reserverandet av de tävlandes login.

Tävlingskansliet håller till i Tyttölyseo, Anni Svahninkatu 6 och är öppet även fredagen den 26. 7. kl 15—20 förutom tävlingsdagarna.

Juniorer under 21 år har rätt till deltagande i juniorgrenarna och böra ha varit födda år 1942 eller senare.

Med idrottslig hälsning
MIKKELIN KUUROT URHEILIJAT
Pertti Pärnänen, ordf.
Veli Passi, sekr.

Lördagen den 26. 7. klo 13.30 före tävlingarnas början hålles andaktstund, varvid pastor V. Väätäinen talar.

Mikkelin Kuurot Urheilijat håller i samband med mästerskapen samkväm i Tyttölyseo lördag kväll kl 19. Söndag kl 18 är avslutningsfest på samma ställe.

För turisternas inkvartering svarar föreningen inte. De, vilka önska inkvartering eller logi uppmanas göra det själva genom att i god tid tillskriva någon av stadens hotell, resandehem eller vandrarhem. Adresser: Hotelli Kaleva Hallituskatu 5, Mikkeli — Hotelli Pillinki, Porrassalmenkatu 16, Mikkeli — Hotelli Seurahuone, Hallituskatu 9, Mikkeli — Hotelli Nuijamies, Porrassalmenkatu 21, Mikkeli — Resandehem: Matkustajakoti Tapio, Mannerheimintie 18, Mikkeli — Vandrarhem: Keskuskansakoulu, Päämajankatu 3, Mikkeli. Välkomna till Savolax centrum St. Michel!

SKUL:s (Finlands Dövas Idrottsförbund) förbundsråd sammankallas härmed till möte den 28 juli kl 8.30 i St. Michel i dövskolan.

Till behandling de i stadgarnas 15 § bestämda ärendena: val av 2 ordinarie styrelsemedlemmar jämte 2 suppleanter för dessa för följande kommande 2 års kalenderårsperiod och fastställes poängnormer för förbundets verksamhetstävlan.

Ärenden, vilka önskas till behandling vid förbundsrådsmötet, böra sändas före den 6 juli till verksamhetsledaren K. Mäkelä, adr: Lentäjänk. 10, Naistenmatka.

SKUL erlägger för förbundsrådsmedlemmarna tur- och returbiljettspriset i II klass järnväg.

SKUL:s förbundsstyrelse

VELLAS i Vasa anordnar för sina medlemmar 3 km terränglöpningstävling i Seinäjoki hos Esko Lomi den 8 juni med början på lördag kl 16. Även tävlingar i pilkastning och skytte hålles. Välkommen till Seinäjoki.

SOMMAR"TEMPAUS"-FEST anordnar Vellas i Vasa i Bror-Erik Södergårds villa den 15—16 juni. Samling först vid föreningsgården i Brändö lördagen den 15 juni senast kl 16 för avfärd. Även söndag morgon avfärd från samma ställe senast kl 8.30. Anmälan kan göras till sekreteraren, adr: Vellas, Vasa, Hantverkaregatan 6, Brändö. Alla välkomna till Vasa.

HELSINGFORS dövas Idrottsklubb Hero anordnar midsommarvaka i sin sportstuga i Lepsämä den 21 juni kl 20. I programmet ingår bla nöjesframföranden, tävlingar mm med ett stort midsommarbål till slut. Följande dag, Johannedagen sällskapsdiskussioner med tävlingar.

JAKOBSTADS döva vann i Skellefteå. En vänskapsmatch för döva i bordtennis arrangerades i Skellefteå på nyårsaftonen mellan Skellefteå dövas IF Rask och Jakobstads dövas idrottsförening JDIF slog Rask med 2—1. Bland från Trollhättan blev mästare i cupturnering i bordtennis. Resultat:

Odal Lindgren Rask—Paul Lindberg JDIF 17—21, 14—21, 0—2. Bertil Brännström, Rask—Ole Eandström JDIF 8—21, 16—21, 0—2, Pontus Norberg, Rask—Alf Bjong, JDIF 21—11, 21—14, 2—0.

Cup (12 deltagare): 1) K-F. Ulfsparre, TDIF, 2) Pontus Nordberg, Rask, 3) Ingmar Ulfsparre TDIF, 4) Alf Bjong JDIF.

Dubbel (6 par): 1) K-F. Ulfsparre —I. Ulfsparre TDIF, 2) L. Kron—R. Karlsson TDIF, 3) P. Lindberg—O. Sandström JDIF, 4) P. Norberg—E. Brännström, Rask.

HELSINGFORS DÖVAS IDROTTSKLUBB HERO's årsmöte hölls den 12 januari och till styrelsen blevo valda följande: ordförande Tapani Laurila, sekreterare Esa Kauppinen, kassör Kauko Reinikka samt Olli Lehti, Valdemar Holmberg och Per Hellström.

JAKOBSTADS dövas idrottsförening har hållit årsmöte. Förhandlingarna leddes av Jalo Nuolikoski. Årsberättelsen och kassaredovisningen föredrogs, varpå styrelsen beviljades ansvarsfrihet.

Till ordförande för år 1963 valdes Alf Bjong, viceordförande Jalo Nuolikoski, sekreterare Per Björkvik, kassör Paul Lindberg och ledamot Astrid Bjong.

Till buffetföreståndare valdes Astrid Bjong. Revisorer blev Isidor Fagerlund och Anton Hellöre. Uppbördsman är Ole Sandström.

I samband med årsmötet beslöt man att sända en representant till Finlands dövas idrottsförbunds årsmöte. Vald blev Alf Bjong, som suppleanter Jalo Nuolikoski.

Bridgespalten

HELSINGFORS Dövas Bridgeklubb hade en viss vårvinterkväll ett samkvämstillfälle med "hönsigt" inslag. Det serverades nämligen grillad höns med grönsaker följd av kaffe och fyllkaka som efterrätt.

I programmet ingick även denna gång trevliga tal med humoristiska inslag. Efter hälsningstalet, som hölls av klubbens ordförande Paul Miettinen talade bl.a. hrr Östman, Pitkänen, Ilivitsky och Laurila. Spex, humoresker, auktioner mm muntrationer kvällen lång gjorde sitt till att alla fick en genomrolig afton.

Klubbens damer med fru Heevi Tolpo i spetsen hade även denna gång varit outtröttliga och uppfinningsrika. Bl.a. uppträdde värdfolket med damtjänsteandar i fantasirikt formerade förkläden med ess-emblemen som fickor i trevligt rött, karlarnas dito voro manligt mörka, med fickor påminnande om klubb-emblemet, trevliga att skåda och chevaleriskt artiga som kypare.

Huvudstadens och förresten vårt lands enda bridgeklubb, ung till åren, kan verkligen konsten att komponera trivsamma sammankomster för både medlemmar och ofrälste.

Från hemlandet

FRU ANNI JOKELAINEN DÖD. Fru Anni Jokelainen har avlidit den 16 april i Lahtis. Jordfästningen skedde i Helsingfors krematorium i närvaro av en talrik släkt- och vänkrets.

Fru Jokelainen var född den 15 december i Nilsiä år 1892. Hennes livsgärning bland de döva var osedvanligt lång och fruktbringande. Redan i ungdomsåren var hon vårdarinna för flickorna i dövskolan i Kuopio. Efter sitt giftermål med sin döva man, Antti Jokelainen flyttade hon till Helsingfors och fick plats på Surdus Ab. Sålunda kom hon att verka även bland de döva i Helsingfors, som konsulent och medlem i ett flertal styrelser, främst i damklubben och i församlingsarbetet. De sista åren av sin levnad tillbringade fru Jokelainen hos sin dotter i Lahtis.

Möten

GAMLAKARLEBY Dövas Förening anordnar sommarfestligheter den 15—16 juni i finska församlingshuset, Torggatan 41, med början kl 19. Välkomna från när och fjärran!

SEINÄJOKI Dövas Förening anordnar sommarfestligheter för Österbottens döva i Törnävä folkskola i Seinäjoki den 29—30 juni. Törnävä folkskola ligger på den naturskö na ön Törnävä cirka 3 km från staden och har goda bussförbindelser.

Programmet är rikhaltigt med bl.a. teaterstycket "Inbrottet". Festligheterna inledas på lördag kl 18. Inkvartering bör var och en själv ombesörja. Österbottens döva hälsas välkomna till sin egen sommarfest.

Anmälan om deltagande göres till hr Antti Härmä, adr. Seinäjoki, Puskantie 7.

ÅBO Dövas Förenings sedvanliga föredragsdagar hållas den 21—22 september.

Bemärkelsedagar

PROSTEN URHO PALJAKKA 60 ÅR. Den 14 juni fyller en av de dövas bästa vänner prosten Urho Aksel Ilmari Paljakka i Helsingfors 60 år. Han är också född i Helsingfors, blev student 1922, avlade teologisk examen år 1926 och prästvigdes samma år i Tammerfors.

Prosten Paljakka verkade som de dövas resepräst åren 1935—1939 då han på grund av hälsoskäl tvangs avgå och blev kapellan och sedermera kyrkoherde i Tölö församling.

Åren 1936—39 var han viceordförande i styrelsen för Finlands Dövas Förbund, likaså var han ett antal år styrelsemedlem och viceordförande i Helsingfors Dövas Förening.

Prosten Paljakka har, trots han slutat verka som resepräst för de döva och övergått till församlingsverksamhet bland hörande, aldrig glömt sina döva vänner. Han är fortfarande med i arbetet för de döva och håller ibland gudstjänster och andaktstunder för de döva i deras kyrka i Helsingfors och i dövföreningen. Han har även förrättat vigslar, dop, jordfästningar bland döva, alltid redo och villigt till tjänst och klär sina ord alltid lika vackert som förr i tal och tecken. Han är även fortfarande en kär vän i mången döv familj, en rådgivare och tröstare med ett hjärtligt och förståelsefullt sätt.

Vi önska prosten Paljakka livlig uppskattning på bemärkelsedagen och Guds välsignelse i rikt mått.

GULDBRÖLLOP firades den 4 maj av gammelvärdparet *Emma Sofia* och *Oskar Louttu* i Sammaljoki.

70 ÅR fyllde den 16.5. fru Fanny Elisabet *Konu*, f. Laikola i Säynätsalo, Lehtisaari.

50 ÅR fyller den 10.6. fru Ester *Honkanen*, f. Granlund i Åbo.

85 ÅR fyller den 12.6. hr Armas *Vilkki* i Åbo.

60 ÅR fyller den 13.6. hr Toivo *Kanerva* i Helsingfors.

60 ÅR fyller den 14.6. prosten Urho *Paljakka* i Helsingfors.

60 ÅR fyller den 30.6. herr Toivo *Lehtonen* i Helsingfors.

CISS:s flagga

KUUROJEN LEHTI
Tidskrift för Döva

Utgivare: **Finlands Dövas Förbund r.f.**

Huvudredaktör: **Runo Savisaari,** Riistapolku 1 C 29, Tapiola. Tel. 462 755.

Red. sekr.: **Rurik Pitkänen,** Helsingfors, Elisabetsg. 27 E 10. Tel. 638 154.

Svenskpr. red.: **Börje Ahlbäck,** St. Robertsg. 1 B 24, Helsingfors. Tel. 624 159. Manuskripten bör sändas till redaktören före resp. månads utgång.

Expedition: Helsingfors, Elisabetsg. 27 E 10. ☎ 638 154.

Postgiro: 6825.

Prenumerationspris 1963 1/1 årg. 7,—, till utlandet 10,—.

Bilder från CISS:s möte i Åre

URHEILU

Puheenj. Carl-Erik Martola
Kristianink. 2 B 37, Helsinki

URHEILU

Toiminnanjoht. Kauko Mäkelä
Lentäjänk. 10, Naistenmatka

KILPAILUKUTSU

Suomen Kuurojen Urheiluliiton YLEISURHEILUMESTARUUSKILPAILUT järjestetään asianomaisella luvalla Mikkelin Urheilupuistossa heinäkuun 27—28 päivinä 1963.

Kilpailuohjelma:

Lauantaina klo 14.00

Yleinen	200 m		pituus
	800 m	naisten	100 m
	5 000 m		korkeus
	kuula	nuorten	1000 m
	kiekko		kuula
	korkeus		kiekko
	4×100 m viesti		

Sunnuntaina klo 13.00

Yleinen	100 m	naisten	kuula
	400 m		pituus
	1 500 m	nuorten	100 m
	seiväs		pituus
	kolmiloikka		keihäs
	keihäs		seiväs
	ruotsalaisviesti		

Nuorten sarjoissa käytetään SUL:n kilpailusääntöjen määräykset täyttäviä poikien välineitä: keihäs 700 gr, kiekko 1,5 kg ja kuula 5,44 kg.

Ilmoittautumiset on lähetettävä heinäkuun 20 päivään mennessä osoitteella: Mikkelin Kuurot Urheilijat r.y., Mikkeli, Karikko. P. Pärnänen.

Maksullinen majoitus voidaan ilmoittautumisen yhteydessä tai jo aikaisemmin varata Mikkelin kaupungin hotelleista, matkustajakodista tai retkeilymajasta. Seura välittää vain kilpailijain majoitusvaraukset.

Kilpailukanslia on Tyttölyseossa Anni Svahninkatu 6 ja on se avoinna myös perjantaina 26 p:nä klo 15—20 kilpailupäivien lisäksi.

Nuorten, alle 21-vuotisten sarjaan saavat osallistua vuonna 1942 ja sen jälkeen syntyneet.

Urheiluterveisin
MIKKELIN KUUROT URHEILIJAT r.y.

Pertti Pärnänen, puheenjohtaja — Veli Passi, sihteeri

Lauantaina klo 13.30 ennen kilpailujen alkua on hartaushetki Urheilupuistossa, jossa puhuu pastori V. Väätäinen.

Mikkelin Kuurot Urheilijat järjestää yleisurheilumestaruuskilpailujen yhteydessä Tyttölyseolla illanvieton lauantaina 27 p:nä heinäkuuta klo 19. Sunnuntaina 28 p:nä klo 18 samassa paikassa on päättäjäisjuhla.

Turistien majoitusta seura ei voi järjestää. Heitä kehoitetaan itse varaamaan majoitus hyvissä ajoin vaikkapa postikortilla kaupungin hotelleista, matkustajakodista tai retkeilymajasta. Osoitteet ovat: Hotelli Kaleva, Hallitusk. 5, Hotelli Pillinki, Porrassalmenk. 16, Hotelli Seurahuone, Hallitusk. 9, Hotelli Nuijamies, Porrassalmenk. 21, Matkustajakoti Tapio, Mannerheimintie 18, Retkeilymaja, Keskuskansakoulu, Päämajank. 3.

Tervetuloa Suur-Savon keskuspaikkaan Mikkeliin.

URHEILUSEURAT HUOMATKAA!

Koska vuoden 1964 maastojuoksu-, suunnistus- ja pöytätennismestaruuskilpailujen järjestämisoikeuksien anomuksia ei ole ilmaantunut, niin SKUL:n liittojohtokunta kehoittaa seuroja lähettämään yllämainittujen kilpailujen järjestämisanomuksia toiminnanjohtajalle, Lentäjänkatu 10, Naistenmatka, ennen 6 päivää heinäkuuta 1963.

SKUL:n Liittojohtokunta.

Suomen Kuurojen Urheiluliitto r.y:n
LIITTOVALTUUSTO

kutsutaan kokoukseensa heinäkuun 28 päiväksi klo 8.30 Mikkelin kuurojenkoululle. Esillä sääntöjen 15 §:n määräämät asiat: valitaan liittojohtokuntaan seuraavan kalenterivuoden alussa alkavaa kaksivuotista toimikautta varten 2 varsinaista ja 1 varajäsen ja vahvistetaan liiton toimintakilpailun pistelaskuperusteet.

Esitykset, jotka aiotaan tehdä liittovaltuustolle, voidaan lähettää SKUL:n toiminnanjohtajalle ennen 6 päivää heinäkuuta.

Liitto maksaa liittovaltuuston jäsenten edestakaisen matkalipun hinnan 2 lk:ssa.

SKUL:n Liittojohtokunta.

VAASAN Wellas järjestää jäsentenväliset 3 km murtomaajuoksut Seinäjoella Esko Homin luona kesäkuun 8 p:nä, alkaen lauantaina klo 16. Myös on nuolenheitto- ja ampumakilpailut. Tervetuloa kaikki Seinäjoelle.

VAASAN Wellas järjestää kesätempausjuhlan Bror-Erik Södergårdin huvilassa kesäkuun 15—16 p:nä. Ensin koonnutaan Kuurojen talolle Palosaaressa lauantaina kesäkuun 15 p:nä viimeistään klo 16 ja voidaan mennä huvilaan sunnuntaiaamuna viimeistään klo 8.30 Kuurojentalolta. Voidaan ilmoittaa sihteerille osoitteella Vaasan Wellas, Käsityöläisk. 6, Palosaari. Tervetuloa kaikki Vaasaan.

OULUN Ryhti r.y. järjestää autoretken Muonioon Juhannuksena kesäkuun 21—23 p:nä. Auto lähtee Kuurojen talon luota klo 9.30 (puoli kymmenen). Matka maksaa edestakaisin 20 nmk (2000 vanhaa markkaa).

Ilmoittautumiset suoritetaan kesäkuun 9 p:vään mennessä os.: Varapuheenjohtaja Niilo Suomela, Valtatie 60, Oulu-Tuira.

Jokainen pukeutukoon retkeilyvarusteisiin. Lämpimät vaatteet, teltat ja evästä mukaan. Tervetuloa katsomaan Pohjolan valoisaa yötä!

HELSINGIN Kuurojen Urheiluseura Hero järjestää urheilumajalla Lepsämässä juhannusyönvalvojaiset kesäkuun 21 p:nä klo 20. Ohjelmassa on huviesityksiä, kilpailuja ym. ja lopuksi on juhannuskokko. Seuraava eli juhannuspäivä vietetään seurustelun merkeissä kilpailuineen.

Majoitustilaa on riittävästi urheilumajalla. Autot lähtevät linja-autoaseman laiturilta 17. Muistakaa sanoa rahastajalle tai kuljettajalle poistumispysäkiksi: A h t o l a.

Tervetuloa urheilumajalle Lepsämään!

JYVÄSKYLÄN Jalon järjestämät juhannusjuhlat pidetään 21—22 p:nä kesäkuuta Toivakassa Kankaan maatilalla. Juhannusaattona järjestetään hauska ohjelmallinen illanvietto ja toivotetaan kaikki tervetulleiksi läheltä ja kaukaa.

Porin ja **Tampereen** kuurojen seuraottelu yleisurheilussa pidetään Lamminpään urheilukentällä kesäkuun 29 pnä alkaen klo 14 ja 30. 6. klo 12.

Samalla on i l t a m a Tampereen Kuurojen yhdistyksessä lauantaina 29. 6. klo 19. T e r v e t u l o a !

KYMINLAAKSON kuurojen urheiluseura Tähden jäsentenväliset 5-ottelut yleisurheilussa pidetään Kotkassa Metsolan urheilukentällä sunnuntaina 7 p:nä heinäkuuta klo 10. Näissä kilpailuissa valitaan parhaat urheilijat kolmen kaupungin seuraotteluihin.

KOLMEN KAUPUNGIN (Mikkeli, Lappeenranta ja Kotka) seuraottelut yleisurheilussa pidetään Kotkassa Metsolan urheilukentällä sunnuntaina 11 p:nä elokuuta klo 13.

Kilpaillaan SKUL:n puheenjohtajan Carl-Erik Martolan lahjoittamasta kiertopalkinnosta, jonka puolustajana on Kyminlaakson Tähti.

Kyminlaakson Kuurojen Urheiluseura Tähti r.y.
Onni Karvonen, puheenjohtaja — Otto Heiskanen, sihteeri

Näiden kilpailujen yhteydessä pidetään illanvietto hyvine ohjelmineen

lauantaina 10 p:nä elokuuta klo 18 Kotkan Työväentalon kerhohuoneessa. Toivotaan saatavan SKUL:n puheenjohtaja Carl-Erik Martola esitelmöimään.

Päättäjäisjuhla palkintojenjakoineen pidetään sunnuntaina 11 p:nä elokuuta heti kilpailujen jälkeen myöhemmin ilmoitettavassa paikassa. Siis tavataan Etelä-Suomen puuteollisuuskaupungissa Kotkassa.

Åren kansainväliset talvikisat

Kuurojen kansainväliset hiihtokisat pidettiin tänä vuonna 12—16 päivien välisenä aikana Ruotsissa, Åren hiihtokeskuksessa.

Liisa Särkijärvi, 5 km viestin voittaja

Tuloksia: Naisten 5 km: 1) Liisa Särkijärvi, Suomi 24.54, 2) Kirsti Lehtilä, Suomi 25.53, 3) Elsa Pellinen, Ruotsi 27.01, 4) Inger Bohlin, Ruotsi 27.59, 5) Raili Lehtonen, Suomi 28.13, 6) Gunnel Marklund, Ruotsi 29.22, 7) Elsa Petterson, Ruotsi 33.01.

Naisten 3x5 km:n viestihiihto: 1) Suomi (Raili Lehtonen, Kirsti Lehtilä, Liisa Särkijärvi) 1.24.02, 2) Ruotsi (Gunnel Marklund, Elsa Pellinen, Inger Bohlin) 1.30.29. Mainittakoon, että yksityisajat olivat seuraavat: Lehtonen 31.03, Lehtilä 27.09 ja Särkijärvi 25.50, Marklund 32.20, Pellinen 28.50 ja Bohlin 29.19.

Miesten 15 km: 1) Raimo Kekälinen, Suomi 58.48, 2) Arne Karlsen, Norja 59.16, 3) Reidar Brenden, Norja 59.441, 4) Pauli Savolainen, Suomi 1.00.27, 5) Asbjörn Kjösnes, Norja 1.01.15, 6) Finn Gköen, Norja 1.01.30, 7) Eino Kolu, Suomi 1.01.44, 17) Paavo Hantunen, Suomi 1.09.46.

Miesten 30 km: 1) Raimo Kekälinen, Suomi 1.54.30, 2) Arne Karlsen, Norja 2.02.32, 3) Reidar Brenden, Norja 2.03.18, 4) Asbjörn Kjösnes, Norja 2.05.08, 5) Pauli Savolainen, Suomi 2.06.13, 6) Eino Kolu, Suomi 2.07.40.

Viestin tulokset: 1) Norja 2.00.16, 2) Suomi 2.01.40, 3) Ruotsi 2.10.07, 4) Puola 2.19.05.

Pääsiht. Dresse onnittelee Raimo Kekälistä

Koripallovaltikka edelleen Turun Valppaalla

Vuoden 1963 koripallomestaruuskilpailut Tampereella pääsiäispyhinä osoittivat, että koripalloilulla on jo vakiintunut ja vankka asema seuroissamme. Viisi joukkuetta oli saapunut tehtaitten kaupunkiin vakain aikein viedä mestaruus kotiin. Monivuotisen mestarijoukkue Valppaan mielestä kuuluu koripallokuninkuus itseoikeutetusti turkulaisille. Näin sitten kävikin. Valppaan vahva joukkue hallitsi selvästi SM-kisoja joutumatta edes missään ottelussa tiukalle. Tämä on tietysti osoitus heidän hyvästä kunnosta ja tehokkaasta valmentautumisesta. Näin suurella ylivoimalla saatu mestaruus kuitenkin osoittaa, että koripallotasomme joukkueittain arvostellen on vielä verrattain kapealla tasolla. Me saamme tällä hetkelläkin jalkeille verrattain vahvan maajoukkueen, mutta tasavahvojen seurajoukkueitten kokoaminen on vaikeata. Käsitykseni mukaan tämä johtuu siitä, että seuraportaassa ei koripallovalmennusta hoideta pitkällä tähtäimellä. Seurojen tulee kerätä harjoituksiinsa erikoisesti nuoria pelaajia ja kiinnittää heidän valmennukseen päähuomio. Sopiva aloitusikä on 12—13 vuotta.

Turulla on luonnollisesti maamme keskeisimpänä koulukaupunkina parhaat mahdollisuudet kerätä nuoria voimia joukkueeseensa. Siksi sen menestys koripalloilussa on ymmärrettävää. Nyt on kuitenkin suunnitelmia koripalloilun saamiseksi kaikkien kuurojen koulujen ohjelmaan ja toivottavasti myös tehostetussa muodossa.

Tämän vuoden SM-kisat olivat suurimmat tähänastisihta kisoista. Eri joukkueissa pelasi yhteensä yli neljäkymmentä pelaajaa ja se on liittomme puitteissa melkoinen määrä.

Herolta odotettiin pientä yllätystä Valpas-ottelussa, sillä olihan se voittanut turkulaiset pokaaliottelussa pari kuukautta aikaisemmin Helsingissä. Yllätys jäi kuitenkin vain toiveeksi, sillä normaalikentällä ei hieman hitaila helsinkiläisillä ollut mitään mahdollisuuksia nopeita turkulaisia vastaan. Lisäksi Heron kantavimmat voimat Blom ja Sneck joutuivat jättämään kentän viiden virheen takia. Hero selviytyi toiseksi eikä puolestaan antanut muille joukkueille mitään mahdollisuuksia voittoon.

Tampere hoiti kisojen järjestelyt mallikelpoisesti ja esitti lisäksi nuorekkaalla joukkueellaan lupaavia otteita. Toivottavasti kehitys nyt Sandholmin johdolla jatkuu ja Tamperekin pääsee nauttimaan voitoista.

Ottelut päättyivät seuraavasti: Jalo—Ryhti 44—33, Valpas—Hero 87—32, TKU—Ryhti 49—25, Valpas—Jalo 95—41, Hero—TKU 93—39, Hero—Ryhti 91—39, Jalo—TKU 46—40, Valpas—Ryhti 105—26, Hero—Jalo 65—33, Valpas—TKU 88—25.

Lopullinen sarjataulukko.

Turun Valpas	4	4	0	375—124	8 p.
Hero	4	3	1	281—198	6 „
Jalo	4	2	2	164—233	4 „
TKU	4	1	3	153—252	2 „
Ryhti	4	0	4	123—289	0 „

Oiva Virtanen

PAULI SAVOLAINEN saavutti loistavan voiton kansainvälisessä maastojuoksukilpailussa Italiassa. Jyväskylän kenttäurheilijat seuran matka-avustuksen turvin — reilu teko Suomen kuurojen urheilua kohtaan — Pauli Savolainen osallistui 7. 4. 1963 Paviassa järjestettyyn kansainväliseen maastojuoksukilpailuun johon osallistui 6 maata: Suomi, Ranska, Sveitsi, Jugoslavia, Saksa ja Italia 106 osanottajineen. Minulla oli onni saada tavata Pauli Martolan kodissa jolloin sain häneltä seuraavia tietoja: Talvisesta Jyväskylästä hän lähti yksinään pitkälle matkalle huhtikuun 1 p:nä, saapuen kesäiseen Paviaan 4 p:nä. Lehtipuut olivat hiirenkorvilla ja oraat viheriöivät pelloilla. — Kilpailupaikalla oli 3000 katselijaa tehokkaan mainostuksen ansiosta. Yhteislähdössä irtaantui Pauli 106 päisestä juoksijaryhmästä ja pääsi ensimmäisenä portin läpi turvaten täten johtoasemansa, jonka myös vaivattomasti säilytti 4,5 km pituisella maastoradalla. Takaa-ajajana ranskalainen Claudie Carlet, jolla ennestään oli 2 kiinnitystä 70 cm korkuiseen kiertopalkintoon, menetti mahdollisuutensa saada se omakseen. Juostuaan ensimmäisen kiinnityksensä kiertopalkintoon, lupasi Pauli pitää huolta siitä ettei Claudie Carlet'lla olisi mahdollisuutta seuraavalla kerralla saada kiertopalkintoa lopullisesti omakseen. Ilosta virnistäen Pauli näytti minulle matkalaukustaan ottamiaan palkintoja, 32 cm korkuista pokaalia, jälkiruokalautasen kokoista mitalia ja kultaista mitalia. Siinä oli kerrakseen komeita palkintoja ja onnellinen Suomen poika.

Pauli Savolainen tarkastaa voittamaansa pokaalia

4,5 km maastojuoksutulokset:

1. Pauli Savolainen, Suomi .. 13.18.2
2. Claudie Carlet, Ranska .. 14.19.
3. Gaetano Miceli, Italia 14.39.2
4. Roger Tardif, Italia ..... 14.47.
5. Guiseppe Caruubba, Italia 14.48.1
6. Sape, Ranska 14.56.1

Huom: tuloksista päätellen on rata ollut huomattavasti ilmoitettua lyhempi.

K. Mäkelä

POHJOISMAISEN . . . siv. 8.

näille toimikunnille, vaan pitävät omia erillisiä kongressejaan, joissa keskustellaan tämän alan huippukysymyksistä. Tämän vuoksi on ehdotettu, että nämä 3 tieteellistä toimikuntaa poistettaisiin kuurojen maailmanliiton organisaatiosta. Asiasta keskusteltiin laajasti kokouksessa. Korostettiin sitä, että mikäli Pohjoismaiden taholta arvostellaan Tukholman kongressissa maailmanliittoa, pitää Pohjoismaiden myöskin olla valmiita esittämään jotakin positiivista ja mahdollisesti ottamaan nykyistä enemmän vastuuta itselleen maailmanliiton toiminnasta. Päätökseksi tuli, että laaditaan ehdotus maailmanliiton sääntöjen muuttamiseksi, ja perustellaan ehdotusta mm. aikaisempien maailmankongressien huonolla järjestelyllä ja tuloksilla. Ehdotuksen allekirjoittavat kaikki neljä kuurojen liittoa.

Seuraavana päivänä 7. 4. jatkettiin kokousta Kööpenhaminan kuurojen yhdistyksen talossa.

5. Esitettiin Pohjoismaisen yhteistyötoimikunnan menot vuosilta 1961 ja 1962. Menot ovat muodostuneet pääasiassa puheenjohtaja Plumin matkoista kuurojen maailmanliiton hallituksen kokouksiin sekä rouva Harboen matkoista yhteistyötoimikunnan kokouksiin. Kunkin maan osuus viime vuodelta on 465 Tanskan kruunua eli hiukan yli 200 Smk.

6. Televisio ja kuurot. Asiasta keskusteltiin laajasti ja kunkin maan edustajat kertoivat television suhtautumista kuuroihin eri Pohjoismaissa. Todettiin, että tilanne on suunnilleen sama kaikissa Pohjoismaissa. Kuuroille tarpeellisen luettavan tekstin lisäämiseksi päätettiin pyrkiä ottamaan yhteyksiä huonokuuloisten liittoihin, joilla on todennäköisesti samanlaisia pyrkimyksiä. Myöskin ehdotettiin yhteispohjoismaisen esityksen aikaansaamista kuurojen päivänä. Aloite tässä asiassa annettiin Norjalle.

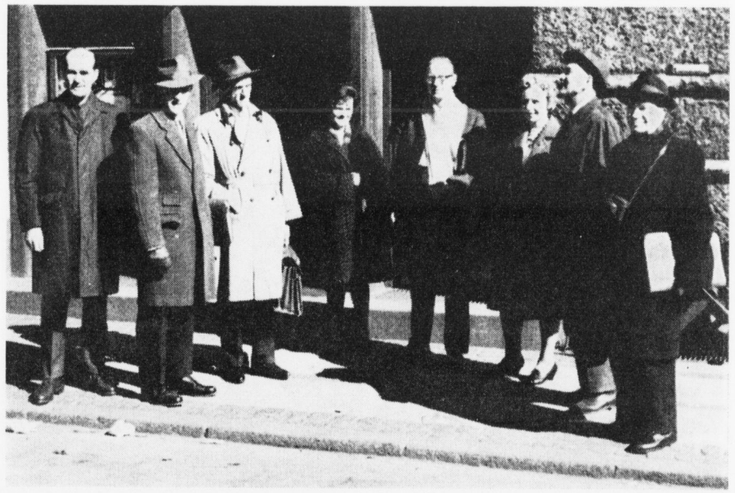

SO:n kokouksen osanottajia, vasemmalla Ruotsin Kuurojen liiton sihteeri Hugo Edenås ja puheenjohtaja Lars Kruth

7. Invaliidituki kuuroille. Norjalaisten taholta esitettiin, että siellä on vastikään saatu aikaan laki, jonka mukaan kuurot pääsevät invaliditeettinsä vuoksi edullisempaan veroluokkaan kuin muuten. Norjan kuurot ovat saavutettuun etuun nähden tyytyväisiä. Ruotsalaisten taholta korostettiin, että Ruotsin kuuroilla ei ole mitään invaliidirahaa vastaavaa eikä myöskään helpotuksia verotuksessa, vaikka kuten sihteeri Edenås totesi, kuurona oleminen on kallista. Tanskan taholla taas asia on ajankohtainen, sillä viranomaisten piirissä asiaa pohditaan ja laajoja selvityksiä asiassa on jo tehty.

8. Liittojen talous. Verrattaessa eri maiden kuurojen liittojen tulostaseita toisiinsa voitiin todeta, että toiminta kaikissa Pohjoismaissa on samaa suuruusluokkaa. Tärkeän tulolähteen kussakin muodostaa kuurojen joululehden myynnistä saatavat tulot. Toisena erittäin tärkeänä tulolähteenä muissa Pohjoismaissa on arpajaisten järjestämisestä saatavat tulot. Esim. Norjan kohdalla voidaan mainita, että arpajaisia järjestetään joka toinen vuosi. Arpajaisten tuotosta jää puo-

Kööpenhaminan kuurojenkoulu

Kokouksen jälkeen tarjosi Tanskan Kuurojenliitto päivällisen. Vasemmalta: Ohna, Harboe, Breiteig ja Pitkänen

let liiton ja puolet paikallisten yhdistysten toimintaa varten. Menopuolella Norjan kohdalla on mainittava kuuroja koskevien filmien valmistaminen, johtajakurssien järjestäminen ja muu liiton toiminta paikallisten yhdistysten tukemiseksi. Kuurojen lehti Norjassa on itsensä kannattava, koska ilmoituksia on noin 1/3 lehden sisällöstä.

Ruotsin kuurojen liitto järjestää arpajaiset jokaisena vuonna. Menopuolella muodostavat suurimman osan erilaisten kurssien järjestäminen ja pitkistä etäisyyksistä johtuvat kalliit matkakustannukset.

Myös Tanskan kuurojen liiton tuloista ovat huomattavat Kuurojen joulun myynnistä ja arpajaisista saatavat tuotot. Myöskin valtio avustaa jonkin verran. Menopuolella on tärkeimpinä mainittava palkat, iltakoulutoiminta sekä nuorisotyö.

9. Muut asiat. Norjan kuurojen liiton puheenjohtaja Eilif Ohna selosti Norjassa vuonna 1965 pidettävän Pohjoismaisen kongressin järjestelyä. Kongressi pidetään Bergenin kaupungissa heinäkuun 20—30 päivien välisenä aikana. Alkuvalmistelut kongressin järjestämiseksi on jo pantu käyntiin.

Pohjoismaisen viittomakielen sanakirjan nykyvaiheesta todettiin, että suurin osa valokuvauksista on jo suoritettu, mutta että painatustöihin ei vielä ole ryhdytty. Sanakirja päätettiin painattaa kokoon A 5. Kirjan syntymistä kiirehdittiin usealta taholta.

Suomen taholta esitettiin viittomakielitoimikunnan ehdotusta sormiaakkosten yhdenmukaistamiseksi kautta maailman. Asiaa kannatettiin ja päätettiin, että Suomi esittää kysymyksen keskusteltavaksi Tukholman maailmankongressissa viittomakielitoimikunnalle.

Todettiin, että eräissä maissa määrätyt vakuutukset ovat kalliimpia kuuroille kuin kuuleville. Niinpä esim. Norjassa on tapaturmavakuutusmaksu 50 % kalliimpi kuuroille. Asiaa päätettiin tutkia.

Alustavasti päätettiin, että seuraava yhteistyötoimikunnan kokous pidetään Ruotsissa vuoden 1964 alussa, sitä seuraava vuoden 1964 loppupuolella nuorten kulttuuripäivien yhteydessä Suomessa sekä sitä seuraava kesällä 1965 Norjassa Pohjoismaisen kongressin yhteydessä.

Kööpenhaminan kuurojen kirkko

Kun muita asioita ei enää ollut, päätettiin kokous, jonka jälkeen Tanskan kuurojen liitto tarjosi kokouksen osanottajille lounaan. Suomen edustajilla oli vielä tilaisuus rouva Harboen opastuksella tutustua Kööpenhaminaan. Niinpä käytiin mm. katsomassa Kööpenhaminan kuurojen koulua, huonokuuloisten koulua ja kuurojen kirkkoa, jossa pastori Behrend selosti seurakunnan toimintaa.

Yhteenvetona on todettava, että yhtiestyötoimikunnan kokous antoi meille suomalaisille ensinnäkin tuntumaa siihen, millä tavalla kuurojen liitot muissa Pohjoismaissa työskentelevät ja siihen, mitkä ovat ajankohtaisia ja tärkeitä kysymyksiä muualla, ja toiseksi kokous antoi taas uusia ajatuksia ja virikkeitä liittomme toiminnan tehostamiseksi nykyisestään.

K E S Ä

on nyt almanakan mukaan alkanut. Entä luonnossa — viime vuoden sateinen ja kylmä kesä on varmasti vielä jokaisen muistissa eikä kukaan toivone sen toistumista.

Eivät ainakaan teollisuuden palveluksessa olevat sekä viran- ja toimenhaltijat, joille lain mukaan kuuluu vuosiloma. Eräillä on mahdollisuus pitää osa lomasta talvella, mutta suurin osa saa ja viettää lomansa kesällä. Yleisen käytännön mukaan vuosiloman katsotaankin kuuluvan kesän piiriin. Tämä on täysin ymmärrettävää, koska luonto täällä pohjoisessa on suurimman osan vuotta kolea. Tämän vuoksi jokainen haluaa lyhyen lämpimän kesäkauden aikana nauttia valosta, lämmöstä ja ulkoilusta sekä ennen kaikkea rentoutua.

Valitettavasti meillä ihmisillä ei ole mahdollisuuksia vaikuttaa säätilaan. Kesä on otettava sellaisena kuin se on ja sen puitteisiin on sovellutettava kesäloma, joka vietetään ennakolta suunnitellun ohjelman tai sattumanvaraisuuden mukaan.

Jokapäiväinen työ on raskasta ja kuluttavaa. Tutkimuksissa on todettu helponkin työn jatkuvana muodostuvan sekä ruumiillisesti että henkisesti rasittavaksi, puhumattakaan vaativasta työstä. Kukaan ei jaksa tehdä täydellä teholla työtään, ellei välillä rentoudu oikein perusteellisesti. Tähän kesäloma antaakin mahdollisuudet.

Sana rentoutua voidaan käsittää monella tavalla. Se voi merkitä lyhyttä hetken rentoutumista ja pitkä-

PAPERISAMPO OY:n YHTIÖKOKOUS

— Paperisampo Oy:n tuotannon ja myynnin kehitys on kertomusvuoden aikana ollut suoraviivaisesti ylöspäin suuntautuvaa. Yhtiön myynnin nousu edellisvuodesta on yli 300 %. Tässä on kuitenkin todettava, että edellinen vuosi kului toiminnan aloittamisen, myynnin järjestämisen ja alkuvaikeuksien merkeissä, joten kertomusvuosi on siinä mielessä ensimmäinen varsinainen tuotantovuosi.

— Yhtiön valmisteiden laatu on edelleen noudattanut linjaa: paperija muovituotteita. Kertomusvuoden aikana valmisteet ovat käyneet läpi osittain täyden muodonmuutoksen samalla kun artikkelimäärä on kasvanut. Vuoden lopussa kuului valmistusohjelmaan 170 eri artikkelia ja kaikkiaan tuotettiin eri valmisteita yhteensä 246.000 kpl.

— Kertomusvuoden alussa tehtiin yhtiön ja Helsingissä toimivan alan tukkuliikkeen Oy Ko-Ho Ab:n välillä markkinointisopimus, jonka mukaan Oy Ko-Ho Ab sai yksinoikeuden Paperisampo Oy:n tuotteiden myyntiin koko maassa. Edellämainitusta sopimuksesta johtuen on yhtiöllä vain Tampereella ollut oma edustus. Myyntitulos tässä omassa piirissä on suhteellisesti hiukan parempi kuin Oy Ko-Ho Ab:n myynti.

— Yhtiön laskutus kertomusvuonna on 11.858.730 markkaa, edellisenä vuotena 2,8 milj. markkaa. Tilinpäätös osoittaa yhtiön tuottaneen voittoa 295.940 markkaa.

Edelläoleva on Paperisampo Oy:n vuoden 1962 toimintakertomuksesta, joka esitettiin yhtiön varsinaisessa yhtiökokouksessa Hämeenlinnassa huhtikuun 21 päivänä. Kokouksen puheenjohtajana toimi dipl.ins. Runo Savisaari ja sihteerinä toim.johtaja Jarmo Narmala. Kokoukseen oli saapunut osakkeenomistajia varsin runsaasti, eräät pitkänkin matkan takaa. Kaikkiaan 425 osaketta yhtiön 480 osakkeesta oli kokouksessa edustettuna.

Hallituksen kertomus yhtiön toiminnasta v. 1962 hyväksyttiin, tilinpäätös vahvistettiin ja tilivelvollisille myönnettiin tili- ja vastuuvapaus. Osinkoa päätettiin jakaa 5 % eli 5 nmk osaketta kohti ollen osinko nostettavissa 15. 9. alkaen.

Hallitukseen valittiin varsinaisina jäseninä dipl.ins. Runo Savisaari, herra Teuvo Lillunen, agrologi Jaakko Väisälä, opettaja Eila Seppä ja taiteilija Osmo Entelä, sekä varajäseninä opettaja Anton Kostiainen ja herra Börje Ahlbäck. Tilintarkastajiksi valittiin edelleen ekonomi Eero Laamanen ja kauppaopiston rehtori Y. O. Vasala sekä varalle liikemies Paul Miettinen.

Kokouksessa piti päätettämän myös osakepääoman korottamisesta, mutta koska yhtiöjärjestyksen muutos oli vielä kauppa- ja teollisuusministeriössä vahvistettavana, niin ajatellusta korotuksesta voitiin vain keskustella. Hallituksen jäsenten toimesta valotettiin yhtiön laajentamissuunnitelmia ja niiden vaatimaa rahoitustarvetta. Tuotantorakennusta varten on saatu valtion pienteollisuuslainaa 45.000 nmk ja yhtiön omaksi osuudeksi rakennuskustannuksista jää 15.000 nmk. Tämän lisäksi tarvitaan uusien koneiden hankkimiseen 20.000 nmk.

Käydyssä keskustelussa päädyttiin yksimieliseen toteamukseen, että osakepääoman korottaminen on edullisin tapa ratkaista laajentamiseen liittyvä rahoitustarve. Hallitukselle annettiin kehoitus kutsua ylimääräinen yhtiökokous koolle päättämään korotuksesta heti, kun siihen on muodolliset edellytykset.

VIRKISTYSPÄIVÄT KUUROILLE PÖRKENÄSISSÄ

Pietarsaaren lähellä pidetään 11—14 p:nä heinäkuuta. Lähtö Vaasan linja-autoasemalta klo 20. Paljon aikaa on varattu seurusteluun, uimiseen ja leikkeihin.

Joka päivä pidetään hartaushetki aamulla ja illalla, samoin raamatunopiskelua sekä viittomakielen harjoituksia. Sunnuntaina pidetään jumalanpalvelus ja H.p. ehtoollisella käynti ja klo 14 lopettajaisjuhla.

Seuraavat avustajat ovat lupautuneet: Rovasti Paunu rouvineen sunnuntaina, rovasti Runar Backman lauantaina ja päivillä pastori Sven Domars, opettaja Greta Cederberg, sihteeri Julia Kiviniemi, diakonissat Anja Poikola ja Asta Telisuo, Teuvo Taimisto, Erkki Tuliniemi ym.

Leirinjohtajina ovat pastori Eino Savisaari ja Algot Strömsholm.

Kiitos Wasa Teaternin näytteljöiden voimme tarjota kuuroille ja sokeille sekä heidän johtajilleen Etelä-Pohjanmaalta vapaan matkan ja vapaan oleskelun leirillä. Maksu on 4 mk päivältä.

Ilmoittautumiset tehtävä heinäkuun 3 päivään mennessä os.: Algot Strömsholm, Ab Haldin, Vaasa, tai puh. Vaasa 11 341.

Nuorten palsta

KARKUN nuorisoleirillä on vierailupäivä sunnuntaina 28. 7. Päivän ohjelmassa on jumalanpalvelus Karkun kirkossa klo 10 ja senjälkeen kesäjuhla leiripaikalla Karkun Opistossa. Juhlaan saapuu vartavasten puhujaksi rouva Katri Pitkänen ja muusta ohjelmasta vastaavat reippaat leiriläiset ja osittain vieraatkin.

Tervetuloa siis kaikki uteliaat tutustumaan tähän leiriin. Kokoontuminen ennen klo 10 Karkun kirkolla.

Kotimaasta

KUOLLEITA

Maalisk. 28 p:nä kuoli Oulussa ent. kuurojenkoulun opettaja rouva *Eeva Vilkki*, os. Reinilä. Hän oli syntynyt 27. 7. 1882 Oulussa. Käytyään kauppakoulun ja suoritettuaan yliopplastutkinnon hän valmistui 1903 opettajaksi Raahen seminaarista sekä

toimi Oulun kuurojenkoulun opettajana vv. 1907—1952. Rouva Vilkki oli erittäin sydämellinen ja pätevä opettaja. Pidettyä ihmistä jäivät lähinnä kaipaamaan omaiset.

JUNAN ALLE jäi huhtik. 8 p:nä talollisen tytär *Auli Pirttijärvi*, tullessaan kotiinsa työpaikastaan Vian koululta kävellen rataa pitkin. Takaa päin tullut raskaassa puutavaralastissa oleva juna, jonka kuljettaja havaitsi jalankulkijan, antoi jatkuvasti äänimerkkejä, joita neiti Pirttijärvi kuuroutensa takia ei kuullut. Neiti Pirttijärvi on syntynyt 26. 2. 1931 ja häntä jäi lähinnä kaipaamaan äiti sekä sisaret ja veljet. Hän kuului innokkaana toimihenkilönä Rovaniemen Kuurojenyhdistykseen.

RIIHIMÄEN Kuurot r.y:n 50-vuotisjuhlaa vietettiin viime maaliskuun 23 p:nä ennen liittomme vuosikokousta. Juhlapäivänä klo 14,30 lähti joukko jäseniä Hausjärven hautausmaalle osoittamaan kunnioitusta yhdistyksen perustajan Lauri Vainolan haudalle, jonne yhdistyksen puolesta laski seppeleen puheenjohtaja Martti Salli.

Salintäyteinen määrä kuuroja ja heidän ystäviään kokoontui samana iltana Riihimäen Kuurot r.y:n 50-vuotisjuhlaan Kansalaiskoululle, jossa arvokkaan juhlatilaisuuden aloitti Riihimäen kuurojen kuoro, joka lauloi "Riihimäki"-laulun. Tervehdyssanat esitti puheenjohtaja Martti Salli. Riihimäen kansalaisopiston tanhupiiriläiset esittivät kansantanhuja, joka esitys palkittiin raikuvin suosionosoituksin. Esko Sänkiniemi viittoi Yrjö Jylhän "Aamuvartion" tehtäväänsä eläytyen. Juhlapuheen piti Suomen Kuurojen Liiton puheenjohtaja dipl.-ins. Runo Savisaari, jonka puheen tulkitsi viittomakielelle hänen veljensä kuurojen matkapappi Eino Savisaari. Yhdistyksen historiikin esitti Emil Mattila.

Kunniamerkkien jako muodosti merkittävän hetken, jossa juhliva yhdistys palkitsi henkilöt, jotka uhrautuvalla työllä ovat edistäneet yhdistyksen toimintaa vuosien aikana. Liiton myöntämät pronssimitalit saivat Saara ja Arvo Leimu. Kunniajäsenkirjat saivat yhdistyksen perustajat Laina Vainola, Otto Heino ja Maria Lassila ja monivuotisesta työstä Arvo Leimu. Yhdistys kukitti rva Hilja Kuuselan ja hra Emil Mattilan. Kunnianosoituksen kohteeksi joutuivat myöskin diakonissa Aili Lehtolainen ja lääninrovasti Lauri Palva.

Vapaan sanan aikana esittivät tervehdyksensä ja toivat lahjansa juhlivalle yhdistykselle mm. Riihimäen kaupunki, Lyyli ja Lauri Vainolan Säätiö, Suomen Kuurojen Liitto, Kuurojenyhdistysten Tuki sekä yli 20 paikallisyhdistyksen edustajat. Lisäksi luettiin monet adressit ja onnittelusähkeet. Yhdistyksen puolesta kiitti kunnianosoituksista puheenjohtaja Martti Salli. Arvokas tilaisuus päättyi yhteisesti laulettuun Maamme-lauluun, johon kuurot yhtyivät viittomakielellä.

TAMPEREEN Kuurojen Ystävät r.y. järjesti maaliskuun 28 p:nä Kuurojen Yhdistyksen huoneustossa "Kirpputori"-myyjäiset. Kuurojen yhdistyksen huoneustoon oli etukäteen tuotu valtavat määrät sekä uutta että käytettyä tavaraa, jotka Kuurojen Ystävät olivat erinomaisella tarmokkuudella ja innolla saaneet hankituksi yksityishenkilöiltä, liikkeiltä ja teollisuuslaitoksilta. Ennen ovien avautumista ostohaluiselle yleisölle oli jo pitkä jono oven ulkopuolella odottamassa sisällepääsyä. Yleisöä riitti koko iltapäiväksi ja illaksi ja kauppa kävi.

Me kuurot olemme hyvin kiitollisia kuuleville ystävillemme tästä suurenmoisesta yrityksestä, johon Kuurojen Ystävät olivat vaivojaan säästämättä ryhtyneet. Jeesus sanoo Raamatussa "Minkä teette yhdelle pienimmistä, sen teette minulle".

Kuurojen Ystävät olivat järjestäneet jo viime syksynä kuuroille ihanan retken Kivirantaan, NNKY:n kesäkotiin, jossa kuurot saivat erinomaista vieraanvaraisuutta isänniltään. Kuuma sauna ja ihana voileipäkahvipöytä kruunasivat hauskan retken, jota suosi kaunis syksyinen sää.

Kiitämme lämpimästi Kuurojen Ystävät r.y:n toimihenkilöitä ja jäseniä uhrautuvasta työstänne kuurojen hyväksi. *K. A.*

KOKKOLAN Kuurojen yhdistyksen vuosikokouksessa helmik. 10 p:nä Suomalaisessa Seurakuntatalossa oli saapuvilla 22 jäsentä ja 11 vierasta. Puheenjohtaja Helle Hanhikoski avasi kokouksen, puhuen Maria Ala-Yrjölän muistolle, jota kunnioitettiin hetken hiljaisuudella.

Vuosikokouksen puheenjohtajaksi valittiin Anton Hellöre, sihteeriksi Tenho Harju ja pöytäkirjantarkastajiksi Eino Parviainen ja Elina Ruonaniemi.

Kokous todettiin lailliseksi. Vuosi- ja tilikertomukset esitettiin ja hyväksyttiin ja johtokunnalle myönnettiin tili- ja vastuuvapaus v:lta 1962. Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin edelleen Helle Hanhikoski. Johtokuntaan valittiin Eero Pirnes (varapuh.-joht.), Rauha Harju (siht.), Urpo Rauma (rahastonhoit.), varalle Tenho Harju ja Anni Suikkonen. Tilintarkastajiksi Julia Kiviniemi ja Greta Haapa varalle Uuno Lillfors ja Maija-Liisa Rauma. Jäsenmaksu päätettiin pitää ennallaan. Suomen kuurojen liiton vuosikokoukseen valittiin edustajaksi Erik Ruonaniemi varalle Tenho Harju. Pääemännäksi valittiin Taimi Gripström, Maija-Liisa Rauma ja Anni Suikkonen. Hengelliseen toimikuntaan valittiin Julia Kiviniemi, Helle Hanhikoski ja Maija-Liisa Rauma. Järjestysmiehiksi valittiin Tenho Harju ja Juhani Vuotila.

IMATRAN Kuurot r.y:n joka vuotiset kirkkopäivät olivat huhtikuun 13 ja 14 p. Tainionkosken kirkossa. Lauantaina kirkkopäivät alkoivat kello 19. Aluksi laulettiin virsi 72. Rovasti Paunu näytti elokuvaa Åvikin vanhainkodista. Kahvitarjoilun jälkeen ohjelma jatkui. Laulettiin virsi 200. A. Jäkälä piti pääsiäispuheen. E. Kalpio kertoi Jeesuksen elämästä pääsiäisen aikana.

Sunnuntaina kirkkopäivät alkoivat yleisellä jumalanpalveluksella kello 10 Tainionkosken kirkossa. Kirkko oli melkein täysi harrasta kirkkoväkeä. Rovasti Paunu tulkitsi kuuroille kirkkomenot. Kävimme Herran ehtoollisella. Tämän jälkeen seurakunta tarjosi kirkkokahvit osanottajille. Valitettavasti kuulevat eivät tulleet kahville. Sitten ohjelma jatkui. Rovasti Paunu kertoi meille Jeesuksen ylösnousemuksesta. Laulettiin virsi 622. V. Hämäläinen piti loppurukouksen. Näin päättyivät kirkkopäivät. Jokainen lähti kotiinsa iloisena ja tietoisena että ensi vuonna taas saamme kokoontua kirkkopäivillemme.

Eka.

TAMPEREEN Kuurojen Naistenkerhon vuosikokous ja vuosijuhla, jossa sisar Annikki esitti kertomuksen Lapinmatkasta viime kesänä, pidettiin 2. 2. 63. Jäseniä oli saapuvilla vähän. Vuosi- ja tilikertomukset hyväksyttiin. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Kirsti Ahonen, entisen Sirkka Vuorenmaan luopuessa. Johtokuntaan tuli valituksi varapuheenjohtajana Sirkka Vuorenmaa, sihteerinä Kirsti Turunen, rahastonhoitajana Anni Kuusisto ja jäsenkirjurina Hilja Kumpulainen, sekä varajäseninä Sirkka Kaurela ja Tekla Heikkilä. Tilintarkastajiksi valittiin sisar Annikki Paavilainen ja Eeva Suhonen.

KUUROJEN kirkkopäivät pidettiin Jyväskylässä 6—7. 4. 63. Lauantaiiltana kokoonnuttiin uuteen seurakuntataloon aloittamaan kirkkopäivien ohjelmaa. Siellä lauloi Jyväskylän k.koulun oppilaskuoro viittoen ja osa heistä seisoi alttarilla juhlapukimissa loistavat kynttilät käsissä, joista muodostui kirkas risti. Rovasti H. Hyvärinen aloitti puheen "Totisesti meidän sairautemme Hän kantoi" Jes. 53. johdolla. Siitä puhuivat myös past. Väätäinen ja Katri Pitkänen. Sisar Aune Ihalainen viittoi virret meille. Oli ilmainen kahvitarjoilu kuuroille seurak. puolesta.

Sitten seuraavana aamuna teimme autoretken Vaajakoskelle mikä on jonkun matkaa Jyväskylästä. Siellä on uusi, kaunis nykyaikainen kirkko, jossa pidettiin kuuroille Jumalanpalvelus ehtoollisineen. Siellä puhuivat rovastit Pyysalo ja Hyvärinen sekä pastorit Väätäinen ja Sarlin, Katri Pitkänen ja Ester Koskinen.

Ehtoollisen jakoivat kuurojen omat papit.

PÄÄSIÄISJUHLAT Porissa alkoivat pääsiäislauantaina kuurojen talolla, jonne oli kokoontunut salin täydeltä kuuroja ja kuulevia ystäviämme. Klo 19 alkoi puheiden sarja, jonka aloitti puheenjohtaja M. Lankonen ja sisar Elvi Hokkanen. Pastori E. Savisaari, Anna Iso Lähteenmäki ja Ester Koskinen puhuivat myös pääsiäisen merkityksestä ja voitokkaasta ristin sanomasta, "Herra on ylösnoussut" . . .

Väliajan jälkeen näimme varjokuvia Kristuksen kärsimyspaikalta. Monet kuulevat nuoret miehet ja naiset todistivat siitä miten ovat löytäneet elämän Herran ja sen kautta tulleet onnellisiksi. Vuoroon todistivat kuulevat ja kuurot. Tämä nuorten rohkea omakohtainen todistaminen elämän Herrasta oli rohkaisevaa meille kuuroille. Väliajan jälkeen jatkoimme ohjelmaa myöhäiseen iltaan ja monet kuurot todistivat myös miten Jeesus Kristus voi tehdä jokaisen todella onnelliseksi.

Sunnuntai — kirkas pääsiäisaamu valkeni ja se oli päivänpaisteisen lämmin. Kävimme aamulla viemässä pääsiäisliljat neiti Ina Norjajoen haudalle ja klo 11 alkoi varsinainen jumalanpalvelus kuurojen talolla, jossa saarnan piti pastori Eino Savisaari pääsiäistekstin johdolla. "Kuolema on nielty ja voitto saatu".

A. Jussilan tytöt viittoivat pääsiäisvirret, samoin sisar E. Hokkanen puhui meille: "Olemme tulleet etsimään elämän Herran läsnäoloa. Sitten menimme kirkkoon kuurojen jumalanpalvelukseen. Saarnan piti pastori E. Savisaari. Myös hän piti alttaripalveluksen ja jakoi ehtoollisen. Kuurojen kirkkokuoro esiintyi ja nostatti juhlatunnelmaa.

Shakkia

OULUN kuurojen Shakkikerho "Turna" järjestää ihanat juhannusvalvojaiset Haukiputaalla hra Yrjö Timosen asunnolla kesäkuun 21 p:nä klo 19. Ilmoittakaa hra Yrjö Timoselle tulostanne ennen kesäkuun 15 päivää osoitteella: Siikasaari, Haukipudas kk.

Bridge

HELSINGIN kuurojen Bridge-kerho oli järjestänyt eräänä kevättalven lauantai-iltana illalliset Kuurojenyhdistyksellä.

Tarjoiltiin grillattua kanaa vihannesten kanssa, jälkiruokana hyvää kahvia täytekaakun keralla.

Ohjelmassa oli tällä kertaa hyviä puheitakin. Kulttuurin kohottamisesta kuurojen maailmassa puhuttiin. Tervehdyspuheen jälkeen, jonka kerhon puheenjohtaja P. Miettinen piti, puhuivat hrat Östman, Pitkänen, Ilivitzky ja Laurila. Hupaisaakin ohjelmaa nähtiin, huutokauppa pidettiin ym.

Kerhon naiset olivat jälleen keksineet uutta. Rva Heevi Tolpon johdolla oli ommeltu esiliinat sekä emännille että isännille. Emäntien essut olivat viehättävän punaiset, isäntien tummat, miehekkäät, seuran tunnusten somistamin taskuin. Oli hauska nähdä kohteliaita isäntiä esiliinoissa, jotka eivät pilanneet miehistä asua, vaan antoivat pikantin leiman illanistujaisille. Nuori Bridgekerho on eloisa seura, joka kekseliäästi suunnittelee uutta vieraiden ja jäsenistönsä viihtyisyydeksi.

Kokouksia

KOTKAN Kuurojen Yhdistyksen kesäretki tehdään Uusi-Summaan nti Irma Lepistön luo sunnuntaina 9 p:nä kesäkuuta. Tilaisuudessa tarjoillaan kahvia, keittoja, mm. uintiin ja auringonpalvontaan on tilaisuus.

Linja-autot ovat kulussa joka täystunti Kotka—Hamina ja päinvastoin.

TAMPEREELLA pidetään AMPUMAKERHON perustava kokous lauantaina kesäkuun 15 p:nä klo 19 Kuurojen Yhdistyksen huoneistossa Satamakatu 1 B 2. Keskustellaan ja päätetään mahdollisesti perustettavan kerhon laillistuttamisesta ja vastaisesta kilpailutoiminnasta. Kaikki ampumaurheilua harrastavat tervetulleita.

SAVONLINNAN kuurojen KESÄPÄIVÄT järjestetään Rantasalmella kesäkuun 15—16 päivinä. Juhlapaikka on Rantasalmen Seurakuntatalo kirkon vieressä. Kokoonnutaan ensin Savonlinnan autoasemalle klo 11—12 ennen auton lähtöä Rantasalmelle.

Past. Veikko Väätäinen on lupautunut. Toivomme myös rva Katri Pit-

Yleisöä Riihimäen Kuurot r.y:n 50-vuotisjuhlassa

käsen ja toim. Rurik Pitkäsen voivan tulla juhlaamme. Sydämellisesti tervetuloa!

KOKKOLAN Kuurojen Yhdistys järjestää kesäjuhlat kesäkuun 15—16 p:nä Suomalaisella seurakuntatalolla, Torik. 41, alkaen klo 19. Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

KUOPION Kuurojen Yhdistys järjestää juhannusjuhlan kesäkodilla Niittyrannassa juhannusaattona 21. 6. klo 19. Ohjelmassa on ulkoilmanäytelmä, kokko, piirileikkejä, kilpailuja ym. Tervetuloa juhannuksen viettoon Kallan rannoille.

Kesälomalaiset ja turistit, halutessanne majoitusta tai muuten pistäytyä kesäkodilla Niittyrannassa, voitte kääntyä tiedusteluillanne sihteeri Aarne Holopaisen puoleen, os.: Niiralank. 10 F 88, Kuopio, tai puheenjohtaja Martti Pirskanen, Käsityökatu 29, Kuopio.

SEINÄJOEN Kuurojenyhdistys järjestää Pohjanmaan kuurojen kesäjuhlat Törnävän kansakoululla Seinäjoella kesäkuun 29—30 päivinä. Törnävän kansakoulu sijaitsee luonnonkauniilla Törnävän saarella noin 3 km päässä kaupungista. Sinne on hyvät linja-autoyhteydet.

Ohjelmaa on runsaasti. Näytellään mm. Murtovarkaus. Juhlat alkavat lauantaina klo 18. Majoituksesta saa jokainen itse huolehtia. Tervetuloa kaikki Pohjanmaan kuurot omaan kesäjuhlaamme.

Ilmoittautua voi puheenjohtaja hra Antti Härmälle, os. Seinäjoki, Puskantie 7.

VAKKA-SUOMEN Kuurojen Kerhon kesäpäivät ja esitelmätilaisuudet ovat kesäkuun 29—30 p:nä Piuhassa, Niinikankaan talossa. Alkaa lauantaina klo 20. Pyydämme rouva ja herra Pitkästä esitelmöimään. Tervetuloa!

SALON seudun Kuurot järjestää kesäjuhlan kesäkuun 30 p:nä klo 12 Raittiusyhdistyksen talolla Muurlantie 2 Salossa. Tervetuloa!

KAINUUN Kuurojenyhdistys järjestää esitelmäpäivät Kajaanin Keskuskansakoululla Väinämöisenkadun loppupäässä heinäkuun 6—7 p:nä, alkaen lauantaina klo 19 ja sunnuntaina klo 12. Kahvi- ja voileipätarjoilua sekä virvokkeita. Tervetuloa Kainuussa asuvat kuurot sekä läheltä että kaukaa.

NIKKARILAN Kuurojen talouskoulun Toverikunnan KESÄJUHLA vietetään heinäkuun 14 päivänä. Tervetuloa!

IMATRAN kuuroilla ei kesäaikana ole varsinaista toimintaa, lukuunottamatta retkeilyjä, joista sovitaan. Syystoimintakausi alkaa johtokunnan kokouksella syyskuun 1 p:nä klo 14 Seurakuntatalolla.

KOTKAN Kuurojen Yhdistyksen kaksipäiväiset esitelmäpäivät pidetään Työväentalon kerhohuoneessa 12—13 p:nä lokakuuta. Esitelmätilaisuus alkaa lauantaina 19. 10. klo 18 ja sunnuntaina 20. 10. klo 13.

Toivotaan saatavan liiton toiminnanjohtaja Rurik Pitkänen ja herra Niku Stefanov esitelmöimään. Lisäksi oman paikkakunnan puhujat. Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

TURUN Kuurojenyhdistyksen tavanmukaiset esitelmäpäivät pidetään jälleen syyskuun 21—22 p:nä, josta yhteensattumisen välttämiseksi ilmoitetaan.

Merkkipäiviä

KULTAHÄITÄ viettivät vanhaemäntä Emma Sofia ja vanhaisäntä Oskar Louttu Sammaljoella 4. 5. 63.

60 VUOTTA täytti toukok. 3 p:nä sahatyömies *Antti Lång* Kannuksessa.

70 VUOTTA täytti 16. 5. rouva *Fanny Elisabet Konu* o.s. Laikola Säynätsalon Lehtisaaressa.

50 VUOTTA täyttää *Ester Honkanen*, o.s. Granlund, 10. 6. Turussa.

85 VUOTTA täyttää 12. 6. *Armas Vilkki* Turussa.

60 VUOTTA täyttää 13. 6. hra *Toivo Kanerva* Helsingissä.

60 VUOTTA täyttää 14. 6. rovasti *Urho Paljakka* Helsingissä.

60 VUOTTA täyttää 30. 6. herra *Toivo Lehtonen* Helsingissä.

KIITOS

Kaikille teille, jotka niin lämpimästi kunnioititte rakkaamme

Anna Jokelaisen

muistoa ja otitte osaa suruumme, esitämme vilpittömät kiitoksemme.

Omaiset.

PYYDÄMME täten lausua sydämelliset kiitoksemme Riihimäen kaupungille, Kuurojen Liitolle, Kuurojenyhdistysten Tuki r.y:lle, yksityisille henkilöille ja kaikille yhdistyksille, jotka lahjoin, onnitteluin, adressein ja sähkein muistivat 50 vuotta täyttävää yhdistystämme. Kiittäen

Riihimäen Kuurot r.y.

†

Rakas vaimoni

Katri Vilhelmiina Keskinen

o.s. Kivimäki-Stenroos

synt. 25. 3. 1890 Vesilahdella,
kuoli 13. 4. 1963 Hyvinkäällä

Kalle
Veli
Sisar

KUUROJEN LEHTI
Tidskrift för Döva

68 vuosikerta 1963

Julkaisija: SUOMEN KUUROJEN LIITTO r.y.

Päätoimittaja: RUNO SAVISAARI, Riistapolku 1 C 29, Tapiola. Puh. 462 755.

Toimitussihteeri: RURIK PITKÄNEN, Helsinki, Liisankatu 27 E 10. Puh. 638 154.

Toimituskunta: Aura Ahlbäck, Ragnar Th. Ostman, Emil Mattila.

Toimitus ja konttori: H:ki, Liisankatu 27 E 10. Puh. 638 154. Kirjoitukset ja kuvat lähetettävä ennen edellisen kuukauden 7 päivää. Muotokuvista seurattava 5,— maksu.

Tilaushinta: Koko vuodelta 1963 kotimaassa ja Pohjoismaissa 8,—, ulkomaille 10,—. Tilattavissa kaikista postitoimistoista.

Ilmoitushinnat: Lähempiä tietoja saa puh. 638 154. Kihlaus-, vihkimä- ja syntymäilmoitukset 3,—. Kuolinilmoitukset 5,—.

Kaikki maksut suoritettava Suomen Kuurojen Liitto r.y:n postisiirtotilille n:o 6825 tai rahastonhoitaja Eero Laamaselle, os. Liisankatu 27 E 10, Helsinki. Puh. 882 163.

S. ja A. Bovalliuksen säätiön omistamassa

NIKKARILAN KUUROJEN TALOUSKOULUSSA Pieksämäellä

alkaa uusi talouskoulukurssi marraskuun 4 päivänä 1963. Hakuaika päättyy elokuun 15 päivänä.

Koulu on tarkoitettu kuuroille tytöille, jotka ovat suorittaneet kuurojenkoulun oppikurssin. Eri ammattialat ovat seuraavat: ruokatalous, kodinhoito, käsityöt, puutarhanhoito ja pienkarjanhoito, joissa opetus on sekä tietopuolista että käytännöllistä. Tämän lisäksi annetaan opetusta yleistä kansalaiskasvatusta käsittelevissä aineissa.

Koulu on 2-vuotinen ja opetus on maksuton. Makuuvaatteet samoin asiaan kuuluva työvaatetus on koulun puolesta. Jalkineista huolehtii jokainen itse. Osa käsityötunneista on varattu oppilaiden omia töitä varten.

Hakemukseen on liitettävä:

1) papinkirja
2) lääkärintodistus
3) oikeaksi todistettu jäljennös kuurojenkoulun päästötodistuksesta
4) holhoojan suostumus, jos hakija on alaikäinen

Hakemukset, jotka osoitetaan S. ja A. Bovalliuksen säätiön hallitukselle, lähetetään Nikkarilan kuurojen talouskoulun johtajalle, jolta tarvittaessa saa lähempiä tietoja, osoite Pieksämäki, Postilokero 20. Puhelin Pieksämäki 1524.

Eeva Sormunen

Kuurojen Maanviljelys- ja puutarhakouluun

otetaan uusia oppilaita marraskuun 1 p:nä 1963 alkaville kursseille.

Puutarhakouluun otetaan myös tyttöjä.

Kurssi on molemmissa kouluissa 3-vuotinen ja saavat oppilaat koulutuksen valtion varoista invalidihuoltona, joko kokonaan tai osaksi sosiaaliministeriön päätöksestä riippuen.

Hakemus on jätettävä kotipaikkakunnan sosiaalilautakunnalle, josta saa tarvittavia lomakkeita. Hakemukseen liitetään lääkärintodistus, virkatodistus ja oikeaksi todistettu jäljennös kuurojenkoulun päästötodistuksesta.

Lähempiä tietoja saa os. Invaliidisäätiön Maatalousoppilaitos, Mäntsälä.

KUULETTEKO HUONOSTI?

Kuulolaite tuo Teille tarvitsemanne avun — Kuulonhuoltoliiton hyväksymän kuulolaitteen avulla kuulette paljon paremmin.

SCANDIAVOX 80 T
Korvantaustakuulolaite, kätkeytyy huomaamattomasti korvan taakse.

VIENNA "EXZELLENT"
Silmälasikuulolaite, jossa kuulokoje on kätevästi piilotettu silmälasien sankaan.

OMIKRON 111
Taskussa kannettava kevyt ja taloudellinen kuulokoje. Tehokas, sopii vaikeimpiinkin kuulovikoihin.

Kaikilla kuulokojeilla 1 vuoden takuu

INVA
Helsinki – Mannerheimint. 44
uh. 440 566

Piirimyyjät:
FORSSA Lounais-Hämeen Optiikka, Koskenkorva – **HÄMEENLINNA** Optikko Kontila, Kasarminkatu 9 – **JOENSUU** Silmälasioptikko Henry Ekblad, Kirkkokatu 22 – **JYVÄSKYLÄ** Keski-Suomen Optiikka, Kauppakatu 5 – **KAJAANI** Kello-, Kulta- ja Silmälasiliike E. V. Lappalainen, Kauppakatu 24 – **KEMIJÄRVI** Koillis-Optiikka – **KOKKOLA** Kokkolan Optiikka, Pitkänsillankatu 10 – **KOUVOLA** Kouvolan Soitinkauppa, Oikokatu 2 – **KUOPIO** Optikko Eino Toivanen, Puijonkatu 21 – **LAPPEENRANTA** Saimaan Optiikka, Valtakatu 54 – **MIKKELI** Savon Silmälasi, Porrassalmenkatu 19 – **OULU** J. H. Pekuri, Kirkkokatu 21 – **PIETARSAARI** Optikko H. Kloss, Alholmankatu 6 – **PORI** Satakunnan Optiikka, Gallen-Kallelankatu 5 – **RIIHIMÄKI** Kelloseppä- Optillinen Liike, E. K. Koivumäki, Temppelikatu 5 – **SALO** Kello-, Kulta- ja Silmälasiliike K. E. Pesonen, Helsingintie 3 – **TAMPERE** Sähkötaso Oy, Rautatienkatu 12 – **TURKU** Hakula ja Pojat, Yliopistonkatu 25 – **VAASA** T. V. Härö & Kumpp., Kauppapuistikko 17.

INVA

ADRESSI ON ARVOKAS MUISTO

Oma liittonne on painattanut aistikkaita

Onnittelu- ja Suruadresseja

Käyttäkää niitä!

Hinta vain 3,— kpl.
Niitä satte asiamiehiltä yhdistyksissä ja suoraan toimistostamme

Myyjille 20 % palkkio

Suomen Kuurojen Liitto r.y. Liisankatu 27 E 10 — HELSINKI
Postisiirtotili n:o 6825

Helsinki 1963 — Oy Surdus Ab